

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Računovodja – računovodstvo za gospodarstvo

ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA G Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

Mentorica: Dr. Erna Štefe, univ. dipl. ekon.
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Kandidatka: Katja Porenta

Kranj, maj 2018

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici Erni Štefe za usmerjanje in strokovno pomoč pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvaljujem se tudi lektorici Ani Peklenik, ki je mojo nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

Posebna zahvala gre tudi moji družini in prijateljem, ki so me v času študija spodbujali in mi nudili moralno podporo.

IZJAVA

»Študentka Katja Porenta izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Erne Štefe.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Računovodski izkazi so vir informacij o finančnem in premoženjskem položaju družbe, ki jih uporabniki oz. vlagatelji potrebujejo pri gospodarskem odločanju. Za doseganje uspešnosti poslovanja podjetja je za uporabnike oz. vlagatelje pomembna analiza s pomočjo računovodskih kazalnikov. Poleg same analize z računovodskimi kazalniki je pri uspešnosti poslovanja podjetja treba upoštevati gospodarske razmere na trgu v proučevanem obdobju in dejavnost, v kateri podjetje posluje.

Diplomsko delo je vsebinsko razdeljeno na teoretični del in analizo obravnavanega podjetja. V uvodnem delu smo predstavili najpogostejše temeljne računovodske kazalnike, kot jih določa PSR 8, in sicer temeljne kazalnike stanja financiranja, temeljne kazalnike stanja investiranja, temeljne kazalnike vodoravne finančne sestave, temeljne kazalnike obračanja, temeljne kazalnike gospodarnosti in temeljne kazalnike donosnosti.

V analizi smo na kratko predstavili obravnavano podjetje G, podali smo izračunane kazalnike v obdobju od leta 2012 do leta 2015, jih interpretirali ter podali odgovore na vprašanje o uspešnosti poslovanja podjetja. Odgovorili smo na vprašanja, kateri so predvsem tisti kazalniki, kjer se kažejo negativna odstopanja, in kateri so potrebni ukrepi vodstva.

KLJUČNE BESEDE

- računovodski izkazi
- računovodski kazalniki
- analiza računovodskih kazalnikov

ABSTRACT

Financial statements are a collection of reports about an organization's financial results, financial condition, and cash flows and they represent a source of information for company's various investments firms or user. Investments firms or user can assess company's (operational and financial) performance by analysing its financial ratios. In addition to financial analysis, investments firms or user need to consider economic environment and business sector within which company operates to gain comprehensive understanding of company's performance.

Thesis has two parts theoretical and analytical part. In the first part of the thesis are presented most commonly used financial ratios according to PRS 8: financial position

ratios, investment ratios, horizontal financial structure ratios, turnover ratios, operating efficiency ratios and return ratios.

Aforementioned analysis part of the thesis starts with a brief introduction of analysed company. Further are presented calculations and interpretations of previously mentioned ratios for company G for the period 2012-2015, followed by an assessment of performance of company concerned and which one they highlighted ratios with values which indicate negative deviation relative to company G's historical performance and where consequently require company G management's action.

KEYWORDS

- financial statements
- accounting indicators
- analysis of financial indicators

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Predstavitev problema.....	1
1.2	Cilji naloge	1
1.3	Predstavitev okolja	1
1.4	Predpostavke in omejitve	1
1.5	Metode dela	2
2	OPREDELITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	2
2.1	Bilanca stanja.....	3
2.2	Izkaz poslovnega izida	6
2.3	Izkaz denarnih tokov	9
2.4	izkaz gibanja kapitala	11
3	OPREDELITEV RAČUNOVODSKEGA ANALIZIRANJA	12
3.1	Temeljni kazalniki financiranja	17
3.2	Temeljni kazalniki investiranja	19
3.3	Temeljni kazalniki vodoravne finančne sestave	21
3.4	Temeljni kazalniki obračanja	25
3.5	Temeljni kazalnik gospodarnosti	26
3.6	Temeljni kazalniki donosnosti.....	27
4	ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA G Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI ..	29
4.1	Predstavitev podjetja	29
4.2	Kazalniki stanja financiranja	30
4.2	Kazalniki stanja investiranja	32
4.3	Kazalniki vodoravne finančne sestave.....	34
4.4	Kazalniki obračanja	37
4.5	Kazalniki gospodarnosti in dobičkonosnosti	38
5	SKLEP	40
	LITERATURA IN VIRI	43
	PRILOGI	45

KAZALO SLIK

Slika 1: Osnovna shema bilance stanja	4
Slika 2: Poenostavljena shema dvostranske bilance stanja	5
Slika 3: Stopenjski zaporedni izkaz poslovnega izida	6
Slika 4: I. različica izkaza poslovnega izida (nemška).....	8
Slika 5: Različica II izkaza poslovnega izida (angloameriška oblika)	9
Slika 6: Osnovna bilančna shema denarnih tokov	10
Slika 7: Neposredna metoda izkaza denarnih tokov (različica I)	11
Slika 8: Poenostavljena shema izkaza gibanja kapitala	12

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja za obdobje 2012–2015.....	30
Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja za obdobje 2012–2015.....	32
Tabela 3: Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja za obdobje 2012–2015.....	34
Tabela 4: Kazalniki obračanja za obdobje 2012–2015.....	37
Tabela 5: Kazalniki gospodarnosti in dobičkonosnosti za obdobje 2012-2015.....	38

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Struktura virov financiranja	31
Graf 2: Struktura ročnosti financiranja	31
Graf 3: Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja.....	32
Graf 5: Stopnja dolgoročnosti in kratkoročnosti financiranja	34
Graf 6: Koeficienti pokritosti.....	35
Graf 7: Koeficienti likvidnosti	36
Graf 8: Koeficienti obračanja	38
Graf 10: Dobičkonosnost kapitala (ROE) in sredstev (ROA).....	40

KRATICE IN AKRONIMI

SRS:	Slovenski računovodski standardi
ZGD:	Zakon o gospodarskih družbah
MSRP:	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
PSR:	Pravila skrbnega računovodenja

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Podjetje pojmuje kot živ organizem, ki ga je treba stalno ciljno usmerjati in uravnavati. Največja spretnost njegovega posloводства je v tem, da je sposobno pravočasno in pravilno oceniti poslovne zmožnosti ter se pripraviti na pričakovane razmere v okolju. Nenehno se mora odzivati na okolje in težiti k stalni poslovni in denarni uspešnosti ter preudarnemu razporejanju ustvarjenega izida. Taka naravnost pa vedno bolj postavlja v ospredje potrebo po strateškem in izvedbenem načrtovanju in proučevanju uresničevanja vseh ciljev in nalog (Koletnik 2006, str. 3).

Na podlagi gornjih navedb se postavlja vprašanje, kako uspešno in učinkovito podjetje dosega svoje cilje. Da bi ugotovili, ali so bili zastavljeni cilji podjetja doseženi, smo analizirali njegovo poslovanje s temeljnimi računovodskimi kazalniki v proučevanem obdobju od leta 2012 do leta 2015 ter ugotavljali razlike med vrednostmi računovodskih kazalnikov v posameznih letih.

1.2 CILJI NALOGE

Cilj diplomske naloge je z analizo in interpretacijo računovodskih kazalnikov podati jasno sliko o poslovanju podjetja G za več zaporednih let. Namen analize je odgovoriti na vprašanja, ali je izbrano podjetje v proučevanem obdobju poslovalo uspešno, kateri so predvsem tisti kazalniki, kjer se kažejo negativna odstopanja, in kje so potrebni ukrepi vodstva.

1.3 PREDSTAVITEV OKOLJA

V diplomski nalogi predstavljamo analizo poslovanja podjetja G v obdobju od leta 2012 do leta 2015. Obravnavano podjetje je bilo ustanovljeno v sredini devetdesetih let. Podjetje se že od vsega začetka ukvarja s panogami, kot je prodajna, proizvodnja in servisna dejavnost gospodinjskih aparatov. Paleta proizvodov je raznovrstna: od kuhinjskih, kopalniških elementov do toplotno-ogrevalne tehnike.

1.4 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Predpostavljamo, da so javno objavljeni podatki podjetja G od leta 2012 do leta 2015 sestavljeni na podlagi računovodenja, ki je zasnovano na temeljnih poslovnih dogodkih.

Pri analizi podatkov in informacij, ki so pomembni pri ocenjevanju poslovanja in poslovnih odločitvah, so zaključki in analiza nepopolni zaradi omejenosti dostopa.

Podjetje, katerega poslovanje predstavljamo v diplomskem delu, zaradi poslovnih interesov ne želi biti imenovano.

1.5 METODE DELA

V teoretičnem delu diplomske naloge smo uporabili opisovalno oziroma deskriptivno metodo.

Praktični del naloge je nastajal na podlagi črpanja podatkov iz letnih poročil podjetja v opazovanih letih, kjer smo podatke na podlagi analitične metode razčlenili na posamezne dele, jih proučili ter s sintetično metodo posamezne temeljne računovodske kazalnike združili v celoto.

2 OPREDELITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodstvo daje najcelovitejše in najpopolnejše znanje o gospodarjenju podjetja. Viri za oblikovanje takih informacij so praviloma v denarnih in naravnih merskih enotah izraženi podatki, ki so v poslovnih listinah in poslovnih razvidih (knjigah) ter v računovodskih izkazih (Koletnik, 2006, str. 125).

Računovodski izkazi (angl. financial statements) so končni rezultati računovodskega spremljanja poslovanja podjetja. Njihov namen je zagotavljanje informacij o premoženjskem in finančnem položaju podjetja ter uspešnosti poslovanja, ki so koristne pri odločanju širšemu krogu zainteresiranih uporabnikov. Namenjeni so predvsem zunanjim uporabnikom, ki nimajo možnosti dostopanja do podrobnejših podatkov o poslovanju podjetja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 182).

Podjetja zunanjim uporabnikom poročajo predvsem z letnimi računovodskimi izkazi, ki se sestavljajo za poslovno leto, kar je za večino podjetij enako koledarskemu letu.

Letni računovodski izkazi so sestavni del letnega poročila, ki je temeljno poročilo o poslovanju podjetja v posameznem poslovnem letu in je sestavljeno iz poslovnega in računovodskega poročila:

- V poslovnem poročilu računovodstvo pojasnjuje posamezne vidike poslovanja, uspešnost poslovanja in poslovne načrte, ki iz računovodskih podatkov niso razvidni. V njem mora biti podana celovita analiza razvoja in izidov poslovanja podjetja ter njegovega finančnega položaja, ki ustreza obsegu njegovega poslovanja.
- Računovodsko poročilo je sestavljeno iz letnih računovodskih izkazov in prilog s pojasnili k izkazom, ki vsebujejo pojasnila in razkritja. Ta kot obvezna opredeljujejo Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1) in računovodski standardi ter druga pojasnila za razumevanje posameznih postavk v računovodskih izkazih. Temeljne letne računovodske izkaze

sestavljajo bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov in izkaz gibanja kapitala (Igličar in Hočevar, 2011, str. 182–183).

Podjetja, ki so organizirana kot osebne družbe (družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba in tiha družba) ali kot kapitalske družbe (družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba in komanditna družba), morajo sestaviti letna poročila, katerih obseg je odvisen od velikosti podjetja.

Pred sestavljanjem letnih računovodskih izkazov je treba v podjetju opraviti mnoge dejavnosti, med drugim pripraviti ocene in presoje, ki so podlaga za ugotovitev knjigovodskega stanja posameznih gospodarskih kategorij, izkazanih v računovodskih izkazih. Računovodski izkazi so izkazi poslovanja celotnega podjetja. Po strokovnih merilih jih pripravijo v računovodstvu (Igličar in Hočevar, 2011, str. 182–183).

Člani organov vodenja in nadzora družbe morajo skupno zagotoviti, da so letna poročila z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe in izjavo o nefinančnem poslovanju, sestavljena in objavljena v skladu s 60. členom ZGD-1, slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju: SRS) ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP).

2.1 BILANCA STANJA

Bilanca stanja (angl. balance sheet) je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje premoženjsko in finančno stanje podjetja v določenem trenutku. Premoženjsko stanje podjetja se kaže v višini in strukturi sredstev, finančni položaj pa v višini in strukturi obveznosti do virov sredstev (Igličar idr., 2012, str. 44).

Podjetje mora imeti vrednost sredstev enako vrednosti obveznosti do virov sredstev. V vsakem trenutku v podjetju velja računovodska bilančna enačba:

$$\text{SREDSTVA} = \text{OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV}$$

Vsebinsko izhodišče bilance stanja je računovodska bilančna enačba.

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki kaže velikost in strukturo sredstev ter obveznosti do virov sredstev podjetja v določenem trenutku. Levi strani bilance stanja, kjer so izkazana sredstva, pravimo aktivna stran, desni strani, na kateri so prikazane obveznosti do virov sredstev, pa pasivna stran (Igličar idr., 2012, str. 47).

Bilanca stanja na dan

Sredstva (aktiva)	Obveznosti do virov sredstev (pasiva)
Dolgoročna sredstva	Kapital
Kratkoročna sredstva	Dolgovi

Slika 1: Osnovna shema bilance stanja

(Vir: Igličar idr., 2012, str. 48)

Iz sheme bilance stanja na sliki 1 je razvidna računovodska bilančna enačba, po kateri morata biti strani bilance stanja vrednostno vedno izenačeni oziroma enaki. To pomeni, da mora imeti podjetje v vsakem trenutku vrednost sredstev enako vrednosti obveznosti do virov sredstev, kar opredeljujemo kot bilančno ravnotežje.

Bilanca stanja je statičen računovodski izkaz, kar pomeni, da prikazuje sredstva in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Pri bilanci stanja je torej vedno naveden dan, na katerega se nanaša (Igličar idr., 2012, str. 47–48).

Bilanca stanja je tudi kumulativen računovodski izkaz, kar pomeni, da so v njej vidne posledice vseh preteklih poslovnih odločitev podjetja, ki se odražajo v višini in strukturi sredstev ter obveznosti do virov sredstev.

Kumulativnost bilance stanja se odraža v tem, da je bilanca stanja, ki jo sestavimo na zadnji dan poslovnega leta, enaka začetni bilanci stanja, sestavljeni na prvi dan naslednjega leta. Bilanca stanja je zgolj presek in prvi dan naslednjega leta podjetje razpolaga z enakimi sredstvi in ima enake obveznosti do virov sredstev, kot jih je imelo zadnji dan leta (Igličar idr., 2012, str. 302).

V bilanci stanja za zunanje poročanje so v skladu z računovodskimi standardi sredstva vsebinsko razvrščena po načelu naraščajoče likvidnosti. Po tem načelu v bilanci stanja na vrhu prikazana sredstva, ki so najbolj oddaljena od likvidnih sredstev, na koncu pa denarna sredstva. To pomeni, da so najprej prikazana dolgoročna sredstva in nato kratkoročna sredstva, znotraj katerih so najprej prikazane zaloge, nato terjatve iz poslovanja, kratkoročne finančne naložbe in na koncu denarna sredstva (Igličar idr., 2012, str. 302).

Obveznosti do virov sredstev so v bilanci stanja razvrščene po načelu naraščajoče zapadlosti. Zapadlost pomeni, kolikšen je rok zapadlosti oziroma kako dolgo je obdobje do poravnave (plačila) posamezne vrste obveznosti do virov sredstev. Po načelu naraščajoče zapadlosti je v bilanci stanja na vrhu izkazan kapital, sledijo mu dolgoročne in kratkoročne obveznosti do virov sredstev. Nižje kot so posamezne postavke obveznosti do virov sredstev v bilanci stanja, krajši je rok njihove zapadlosti (Igličar idr., 2012, str. 303).

Razčlenitev postavk v bilanci stanja za zunanje poročanje je pri nas določeno v ZGD-1, za velike družbe pa še podrobneje v SRS 20 – Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje. Podjetja v bilanci stanja prikažejo samo postavke, pri katerih se pojavijo vrednosti, in ne vse postavke, ki jih predvidevata ZGD-1 in SRS (Igličar in Hočevar, 2011, str. 188).

V nadaljevanju prikazujemo le minimalne postavke bilance stanja z razčlenitvijo sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev.

Bilanca stanja na dan

AKTIVA (SREDSTVA)		PASIVA (OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV)	
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	A.	KAPITAL
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	I.	Vpoklicni kapital
II.	Opredmetena osnovna sredstva	II.	Kapitalske rezerve
III.	Naložbene nepremičnine	III.	Rezerve iz dobička
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	IV.	Revalorizacijske rezerve
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	V.	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenih vrednosti
VI.	Odložene terjatve za davek	VI.	Preneseni čisti poslovni izid
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	VII.	Čisti poslovni izid poslovnega leta
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE
II.	Zaloge	C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI
III.	Kratkoročne finančne naložbe	I.	Dolgoročne finančne obveznosti
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	II.	Dolgoročne poslovne obveznosti
V.	Denarna sredstva	III.	Odložene obveznosti za davek
C.	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI
		I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev
		II.	Kratkoročne finančne obveznosti
		III.	Kratkoročne poslovne obveznosti
		D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE
AKTIVA = PASIVA			

Slika 2: Poenostavljena shema dvostranske bilance stanja
(Vir: SRS 20.4)

Pri minimalnem obsegu podatkov podjetja lahko posamezne postavke še podrobneje razčlenijo bodisi v sami bilanci stanja ali v pojasnilih (Igličar idr., 2012, str. 304).

2.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida (angl. income statement) je računovodski izkaz, ki sistematično in urejeno prikazuje poslovnoizidne tokove posameznega obdobja, se pravi prihodke in odhodke podjetja v določenem obdobju ter ustvarjeni poslovni izid, dobljen na podlagi razlike med prihodki in odhodki. Izkaz poslovnega izida kaže gospodarsko uspešnost poslovanja podjetja v določenem obdobju (Igličar idr., 2012, str. 307).

V pridobitnih organizacijah je presežek prihodkov nad odhodki dobiček, presežek odhodkov nad prihodki pa izguba, v nepridobitnih organizacijah pa označujemo razliko med prihodki in odhodki le kot presežek prihodkov oziroma odhodkov (Pravila skrbnega računovodenja PSR 4, 2016).

Izkaz poslovnega izida je dinamičen računovodski izkaz, saj se nanaša na obdobje in ne na določen trenutek, prav tako izkaz poslovnega izida ni kumulativni računovodski izkaz, saj se v njem seštevajo zgolj prihodki in odhodki posameznega obdobja. To pomeni, da v letnem izkazu poslovnega izida seštejemo vse prihodke in odhodke, dosežene v posameznem letu, in ugotovimo poslovni izid. Prihodke in odhodke v vsakem naslednjem poslovnem letu začnemo ponovno seštevati oziroma ustvarjati od začetka (od ničle) (Igličar idr., 2012, str. 307).

Izkaz poslovnega izida se praviloma sestavlja v obliki stopenjskega zaporednega izkaza, kar pomeni, da so posamezne skupine prihodkov ter odhodkov prikazane zaporedno ter da se za posamezne skupine prihodkov in odhodkov ugotavlja vmesni poslovni izid. Stopenjski zaporedni izkaz prikazujemo v nadaljevanju (Igličar in Hočevar, 2011, str. 193).

1.	Poslovni prihodki
2.	Poslovni odhodki
3.	Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) (1 – 2)
4.	Finančni prihodki
5.	Finančni odhodki
6.	Finančni poslovni izid (4 – 5)
7.	Poslovni izid rednega delovanja (3 + 6)
8.	Drugi prihodki
9.	Drugi odhodki
10.	Poslovni izid izrednega delovanja (8 – 9)
11.	Celotni poslovni izid (3 + 6 + 10)
12.	Davek od dobička
13.	Čisti poslovni izid (11 – 12)

Slika 3: Stopenjski zaporedni izkaz poslovnega izida
(Vir: Igličar in Hočevar, 2011, str. 193)

SRS 21 za zunanje poročanje opredeljuje dve različici izkaza poslovnega izida, ki se razlikujeta po načinu prikazovanja poslovnih prihodkov in odhodkov. Prikaz finančnih prihodkov ter odhodkov in drugih prihodkov in odhodkov pa je enak pri obeh različicah (Igličar idr., 2012, str. 310).

Izkaz poslovnega izida je lahko sestavljen v eni izmed dveh stopenjskih oblik (različica I in II). SRS daje prednost različici II, organizacija pa si izbere tisto, ki ji bolj ustreza glede na njene mednarodne stike (SRS 21.5).

Izkaz poslovnega izida ima po I. različici oziroma tako imenovani nemški obliki pri vseh organizacijah ne glede na njihovo velikost osnovno razčlenitev v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (SRS 21).

Za prvo različico izkaza poslovnega izida je značilno, da so:

- poslovni odhodki prikazani po naravnih vrstah stroškov,
- poslovni prihodki ugotovljeni posredno preko stroškov obdobja ob upoštevanju spremembe vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje (Igličar idr., 2012, str. 310).

Predpisano obliko različice I izkaza poslovnega izida prikazujemo v sliki 4.

1.	Čisti prihodki od prodaje
2.	Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
3.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve
4.	Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)
5.	Stroški blaga, materiala in storitev
a)	Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroškov porabljenega materiala
b)	Stroški storitev
6.	Stroški dela
a)	Stroški plač
b)	Stroški socialnih zavarovanj
c)	Drugi stroški dela
7.	Odpisi vrednosti
a)	Amortizacija
b)	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri opredmetenih in neopredmetenih sredstvih
c)	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih
8.	Drugi poslovni odhodki
9.	Finančni prihodki iz deležev
a)	Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini
b)	Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah
c)	Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah
č)	Finančni prihodki iz drugih naložb

10.	Finančni prihodki iz danih posojil
a)	Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini
b)	Finančni prihodki iz posojil, danih drugim
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev
a)	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini
b)	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih
12.	Finančni odhodki iz oslavitve in odpisov finančnih naložb
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti
a)	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini
b)	Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank
c)	Finančni odhodki iz izdanih obveznic
č)	Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti
a)	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini
b)	Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti
c)	Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti
15.	Drugi prihodki
16.	Drugi odhodki
17.	Davek od dobička
18.	Odloženi davki
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (1 +/- 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7 - 8 + 9 + 10 + 11 - 12 - 13 - 14 + 15 - 16 - 17 +/- 18)

Slika 4: I. različica izkaza poslovnega izida (nemška)

(Vir: SRS 21.6, 2016, str. 127)

Za različico II izkaza poslovnega izida oziroma tako imenovano angloameriško obliko je značilno, da so:

- poslovni odhodki prikazani po poslovnih funkcijah,
- poslovni odhodki prikazani neposredno (Igličar idr., 2012, str. 313).

1.	Čisti prihodki od prodaje
2.	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov (z amortizacijo) oziroma nabavna vrednost prodanega blaga
3.	Kosmati poslovni izid od prodaje (1 – 2)
4.	Stroški prodajanja (z amortizacijo)
5.	Stroški splošnih dejavnosti (z amortizacijo)
6.	Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)
7.	Finančni prihodki iz deležev
8.	Finančni prihodki iz danih posojil
9.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev
10.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb
11.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti
12.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti
13.	Drugi prihodki
14.	Drugi odhodki
15.	Davek iz dobička
16.	Odloženi davki
17.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (3 – 4 – 5 + 6 + 7 + 8 + 9 – 10 – 11 – 12 + 13 – 14 – 15 + 16)

Slika 5: Različica II izkaza poslovnega izida (angloameriška oblika)
(Vir: SRS 21.7)

Predpisana oblika različice II izkaza poslovnega izida, ki jo prikazujemo na sliki 5, je z računovodskega vidika lažja za razumevanje in tudi bližje poslovnemu razmišljanju (Igličar idr., 2012, str. 314).

2.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

Denarne tokove prikazujemo v izkazu denarnih tokov (angl. cash flow statement), ki je temeljni računovodski izkaz. Prikazuje resnične in poštene spremembe stanja denarnih sredstev za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (SRS 22).

Prejemki, prikazani v izkazu denarnih tokov, pomenijo povečanje denarnih sredstev, izdatki pa pomenijo zmanjšanje denarnih sredstev. Če so prejemki v določenem obdobju večji kot izdatki, se bodo denarna sredstva povečala, če pa bodo večji izdatki, se bodo denarna sredstva zmanjšala. Izkaz denarnih tokov se nanaša na obdobje (Igličar idr., 2012, str. 332). Osnovno shemo izkaza bilančnih tokov prikazujemo na naslednji sliki 6.

IZKAZ DENARNIH TOKOV
za obdobje....

Prejemki	Izdatki
	Povečanje denarja

IZKAZ DENARNIH TOKOV
za obdobje....

Prejemki	Izdatki
Zmanjšanje denarja	

Slika 6: Osnovna bilančna shema denarnih tokov

(Vir: Igličar idr., 2012, str. 332)

Izkaz denarnih tokov uporabnikom daje informacije, kako oziroma pri kateri dejavnosti podjetje pridobiva in kako oziroma za kakšne namene uporablja denarna sredstva ter kakšno je njihovo stanje na začetku in na koncu obdobja. Na podlagi teh informacij je mogoče ugotoviti razloge za povečanje ali zmanjšanje denarnih sredstev v izbranem obdobju ter presoditi sposobnosti podjetja za pridobivanje denarnih sredstev v prihodnjih obdobjih (Igličar idr., 2012, str. 333).

SRS 22 določa, da so v izkazu denarnih tokov ti ločeni po nastanku, in sicer nastali pri:

- poslovanju (denarni tokovi pri poslovanju),
- investiranju (denarni tokovi pri investiranju),
- financiranju (denarni tokovi pri financiranju).

Poslovne dejavnosti so glavne dejavnosti podjetja in druge dejavnosti, ki niso investicijske in finančne. Denarni tokovi pri poslovni dejavnosti so tisti denarni tokovi, ki so povezani z nabavo prvin poslovnega procesa ter ustvarjanjem in prodajo proizvodov (Igličar in Hočevar, 2011, str. 205).

SRS 22 za zunanje poslovno poročanje opredeljuje dve metodi izkaza denarnih tokov. Sestavi se lahko po:

- neposredni metodi (različica I),
- posredni metodi (različica II).

Metodi se razlikujeta po načinu prikazovanja denarnih tokov pri poslovanju, denarni tokovi pri investiranju in financiranju morajo biti pri obeh metodah prikazani neposredno in pridobljeni iz poslovnih knjig. SRS daje prednost uporabi neposredne metode, podjetje pa lahko samo izbere metodo (Igličar in Hočevar, 2011, str. 208). Pri neposredni metodi so denarni tokovi pri poslovanju prikazani po posameznih glavnih vrstah prejemkov in izdatkov. Podatke za sestavljanje izkaza denarnih tokov po neposredni metodi se pridobi iz notranjih evidenc podjetja. SRS 22 daje prednost neposredni metodi (Igličar in Hočevar, 2011, str. 208).

Posredna metoda denarne tokove pri poslovanju prikazuje posredno. Podatke pridobimo tako, da iz poslovnih prihodkov in poslovnih odhodkov, ki so izkazani v izkazu poslovnega izida, izločimo nedenarne prihodke in odhodke (amortizacijo, prevrednotovalne prihodke in odhodke) ter dodamo spremembe poslovnih postavk v bilanci stanja, ki vplivajo na prejemke in izdatke pri poslovanju. Za sestavljanje izkaza denarnih tokov po posredni metodi moramo predhodno sestaviti izkaz poslovnega izida in bilanco stanja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 209).

Po neposredni metodi (različici I) so v izkazu denarnih tokov potrebne postavke, ki prikazujemo na sliki 7.

	Bilančna postavka	Znesek
A	DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU	
a	Prejemki pri poslovanju	
b	Izdatki pri poslovanju	
c	Pozitivni in negativni denarni izid pri poslovanju (a + b)	
B	DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU	
a	Prejemki pri investiranju	
b	Izdatki pri investiranju	
c	Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a + b)	
C	DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU	
a	Prejemki pri financiranju	
b	Izdatki pri financiranju	
c	Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a + b)	
Č	KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	
	Denarni izid v obdobju (seštevek Ac + Bc + Cc)	
	Začetno stanje denarnih sredstev	

Slika 7: Neposredna metoda izkaza denarnih tokov (različica I)

(Vir: SRS 22.6)

2.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala je temeljni računovodski izkaz, v katerem so prikazane resnične in poštene spremembe sestavin kapitala za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja.

SRS 23 na poenostavljen način določa, da je izkaz gibanja kapitala sestavljen tako, da prikazuje spremembe vseh sestavin kapitala, zajetih v bilanci stanja, in ima obliko sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala.

Izkaz gibanja kapitala je namenjen predvsem zunanjemu poročanju, uporaben pa je tudi za notranje informiranje, saj pregledno prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala, vključno z uporabo čistega dobička in pokrivanjem izgube. Sestavljati ga morajo velike, srednje ter majhne gospodarske družbe, ki z vrednostnimi papirji trgujejo na organiziranem trgu (Štefe, 2015, str. 14).

	Sestavina kapitala	Znesek
I.	VPOKLICNI KAPITAL	
1.	Osnovni kapital	
2.	Nevpoklicni kapital (kot odbitna postavka)	
II.	KAPITALSKE REZERVE	
III.	REZERVE IZ DOBIČKA	
1.	Zakonske rezerve	
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	
3.	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	
4.	Statutarne rezerve	
5.	Druge rezerve iz dobička	
IV.	REVALORIZACIJSKE REZERVE	
V.	REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI	
VI.	PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	
1.	Preneseni čisti dobiček	
2.	Prenesena čista izguba	
VII.	ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	
1.	Čisti dobiček poslovnega leta	
2.	Čista izguba poslovnega leta	
VIII.	Skupaj	

Slika 8: Poenostavljena shema izkaza gibanja kapitala
(Vir: SRS 23.4)

3 OPREDELITEV RAČUNOVODSKEGA ANALIZIRANJA

Analiza izvira iz grške besede analysis in pomeni razstavljanje neke celote na sestavne dele z namenom, da pridemo do vzrokov, ki so povzročili nastanek pojava (Koletnik, 2006, str. 26).

Na splošno lahko opredelimo analiziranje kot proces spoznavanja (proučevanja) določenega pojava, da bi se o njem smotno odločali in s tem izboljšali doseganje njegovega cilja. To pomeni, da analiziramo z namenom, da bi odločali, tej odločitvi pa naj bi sledilo ciljno izboljšanje uspešnosti (Bergant, 2011, str. 28).

Bistvene značilnosti analiziranja poslovanja so:

- spoznavni proces;
- razčlenjevanje celote na dele in uvrščanje delov v medsebojne zveze;
- spoznavanje soodvisnosti in razmerij med dejavniki, povezav med vzroki in posledicami sprememb (root-cause analysis);
- ocenjevanje in smiselno oblikovanje rešitev oziroma priporočil za odločanje;
- namen analize je izboljšanje uspešnosti oziroma zmanjšanje tveganja odločevalca (Bergant, 2013, str 19).

Proces analiziranja poslovanja lahko načeloma razdelimo na štiri temeljne korake.

Ugotavljanje dejstev in njihovih medsebojnih povezav je močno odvisno od znanja in preteklih izkušenj. Temelji na naslednjih treh metodah:

- metodi dedukcije (usmeritev na konkretna dejstva, ki jih je treba opazovati);
- metodi indukcije (usmeritev na strnjevanje in povezovanje opazovanih dejstev);
- metodi kombiniranja (povezovanje dejstev z ustreznimi osnovami in primerjavami) (Bergant, 2013, str. 25).

Prva faza je vsebinsko ključna, saj daje osnovo za poznejše postavljanje in testiranje hipotez. Zato je običajno najobširnejša in časovno najdaljša. Pomembno je, da smo pri ugotavljanju dejstev in njihovih medsebojnih povezav kar se da natančni, vendar hkrati pri analizi ohranimo širok pogled. Na stvari skušamo gledati iz različnih zornih kotov, sistematično in celovito (Bergant 2013, str. 25).

Opredeljevanje problemov je prav tako močno odvisno od znanja in preteklih izkušenj. Pri tej fazi je ključno, da skušamo oceniti odstopanja z vidika njihove pomembnosti oziroma vpliva na želeni cilj. Nepomembne in naključne zanemarimo, osredotočimo pa se na večje in pomembnejše ter jih skušamo povezati v smiselne celote. Zanimajo nas tisti vplivi, ki so osnovni vzrok, in ne tisti, ki so le posledica drugih. Prepoznavanje pomembnosti po eni strani in vzročnosti po drugi je torej ključno pri opredelitvi temeljnih problemov (Bergant, 2013, str. 26).

Postavljanje hipotez (hipoteza je logična razlaga določenih opazovanih pojavov oziroma dejstev, ki se jo da preizkusiti – sprejeti ali zavreči – z nadaljnjim raziskovanjem) pomeni, da poskušamo na podlagi ugotovljenih dejstev in njihovih povezav ter opredelitve problemov oblikovati razlago oziroma pot, kako jih je mogoče rešiti. Možnih hipotez in s tem rešitev problema je praviloma več, zato je izbira zelo pomembna. Ponovno so tu potrebni znanje in izkušnje (Bergant, 2013, str. 26).

Preizkušanje hipotez poteka v dveh fazah. V prvi fazi je logično preizkušanje. Pri tem se vprašamo, katere in kakšne posledice v poslovanju ima določena rešitev problema ter kakšne so zahteve za njeno uresničitev. V drugi fazi je praktično preizkušanje

hipotez, ki pomeni praktično planiranje, uresničevanje in nadziranje. Druga faza preizkušanja hipotez torej pomeni dejansko ciljno delovanje za doseganje zastavljenih ciljev (Bergant, 2013, str. 26).

Z vsebinskega vidika pa proces analiziranja poslovanja poteka v treh povezanih procesih:

- proces opazovanja,
- proces primerjanja s sodilom,
- proces oblikovanja informacij.

Proces opazovanja pomeni ugotavljanje dejstev, vključno s problemskimi položaji. Vsebuje vse metode in pristope, ki prispevajo k boljšemu spoznanju predmeta analize glede na cilj analize (vključno s postavljanjem in preverjanjem hipotez). Šele ko je cilj analize spoznan z vseh vidikov (npr. časovnega, vsebinskega, vzročnega), se začne *primerjanje s sodilom*, ugotovitev odstopanj, njihovih vzrokov, teže in ugodnosti ter ugotavljanje slabosti, prednosti, nevarnosti in priložnosti (Bergant, 2013, str. 26).

Na tej osnovi se začne oblikovati informacija, ki logično povzame ugotovitve ter nakaže mogoče smeri ukrepanja (ali potrebo po nadaljnjem analiziranju) in mogoče posledice (ne)ukrepanja. Proces analiziranja, ki je pomanjkljiv v katerem koli od naštetih treh procesov, neizogibno vodi k večjemu tveganju pri poslovnem odločanju (Bergant, 2013, str. 27).

V okvir analiziranja poslovanja sodi tudi računovodsko analiziranje kot del računovodske funkcije (Štefe, 2015, str. 5).

Računovodsko analiziranje oziroma računovodsko proučevanje kot pomemben sestavni del analiziranja poslovanja pomeni presojanje in pojasnjevanje učinkovitosti in uspešnosti poslovanja, zasnovano na primerjanju podatkov z ustreznimi sodili, ugotavljanje odmikov ter vzrokov za te odmike in njihovih posledic. Sestavni del računovodskega analiziranja je oblikovanje usmeritev (tudi predlogov) za poslovno odločanje (Bergant, 2011, str. 52).

Natančnejšo opredelitev nudijo Pravila skrbnega računovodenja PSR 8, ki opredeljujejo računovodsko analiziranje v naslednjih točkah:

8.1. Računovodsko analiziranje (proučevanje) je računovodska presoja kakovosti pojavov in računovodskih podatkov o njih; obsega analiziranje, ki je tesno povezano s sestavljanjem računovodskih poročil o načrtovanih in uresničenih poslovnih procesih in stanjih. Povečuje kakovost računovodskih informacij, ki pojasnjujejo stanje in dosežke pri delovanju ter podlage za izboljšavo procesov in stanj.

8.2. Računovodsko analiziranje je del analiziranja celotnega delovanja organizacije.

8.3. Računovodsko analiziranje je sestavina finančnega računovodstva, kadar obravnava računovodske podatke, pomembne za prikazovanje organizacije kot celote ali njenih razmerij z drugimi, in sestavina stroškovnega računovodstva, kadar obravnava računovodske podatke o podrobnosti z notranjega področja delovanja. Ne glede na to, ali gre za analiziranje v okviru stroškovnega ali finančnega računovodstva, je treba pri analiziranju, pomembnem za odločanje posloводства (ali lastnikov), upoštevati tudi njegovo posloводство (odločevalno) vlogo.

8.4. Računovodstvo je del drugih sestavin računovodenja ali pa jih dopolnjuje; v zadnjem primeru so rezultati računovodskega analiziranja pisne ali ustne računovodske analize (analitska poročila).

Računovodsko analiziranje daje na eni strani podlago za nadziranje kot odločevalno funkcijo, na drugi strani pa podlago za načrtovanje kot odločevalno funkcijo (Štefe, 2015, str. 6).

Sestavni del računovodskega proučevanja so tudi računovodski kazalniki, kot relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki (Mayr, 2007, str. 138).

Kazalnik sam ni posebno koristen, zato mora biti v procesu analiziranja z nečim primerjan. Kazalnike običajno primerjamo v okviru učinkovitosti in uspešnosti.

V okviru analiziranja učinkovitosti poslovanja jih primerjamo:

- s preteklimi kazalniki (trend analysis),
- s kazalniki v podobnih podjetjih (benchmarking),
- s povečanjem kazalnikov skupine in dejavnosti (Bergant, 2012, str. 219).

V okviru analiziranja uspešnosti poslovanja jih primerjamo:

- z načrtovanimi kazalniki,
- s standardnimi (normiranimi) ali zelenimi (optimalnimi) kazalniki (Bergant, 2012, str. 219).

Posebej je koristno primerjanje kazalnikov s preteklimi kazalniki, kar po eni strani omogoča ugotavljanje smeri gibanja morebitnih vzrokov sprememb, pomembno je tudi primerjanje kazalnikov z načrtovanimi. Analiziranje odmikov od načrtovanih kazalnikov omogoča po eni strani zlasti ugotavljanje primernosti postavljenih ciljev, po drugi strani pa ugotavljanje razlogov za njihovo nedoseganje (Bergant, 2012, str. 219).

V PSR 8.23. (2016) so kazalniki lahko izraženi kot:

- **Indeks** – je relativno število, ki izraža razmerje med istovrstnima velikostma. Pomnožimo s 100, da dobimo odstotni indeks, če odštejemo od takega

odstotnega indeksa 100, izrazimo relativno razliko v odstotkih od velikosti, s katero primerjamo.

- **Koeficient** – je relativno število, ki izraža razmerje med raznovrstnima velikostma, ki sta pa primerljivi med seboj. Koeficient je praviloma imenovano število in ga le redkeje izražamo kot odstotni koeficient, kjer bi izračunano razmerje pomnožili tudi s 100.
- **Stopnja udeležbe** pa je relativno število, ki izraža razmerje med dvema istovrstnima velikostma, od katerih se prva nanaša na del in druga na celoto istega pojava. Najpogosteje se stopnja pomnoži s 100, da dobimo odstotno stopnjo udeležbe.

Računovodski kazalniki se pojavijo v finančnem, stroškovnem in poslovnem računovodstvu (Mayr, 2007, str. 138).

Računovodske kazalnike za notranje potrebe izbere podjetje samo glede na sposobnosti svojega poslovanja in objektivne zmožnosti merjenja, obvezne računovodske kazalnike v zvezi s pripravo letnega računovodskega poročila pa določajo predpisi (PSR 8.24).

Glede na izhodišče v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida ter glede na potrebe po finančnem in gospodarskem načinu presojanja se računovodski kazalniki skupinijo kot:

- temeljni kazalniki financiranja (vlaganja),
- temeljni kazalniki investiranja (naložbenja),
- temeljni kazalniki vodoravne finančne sestave,
- temeljni kazalniki obračanja,
- temeljni kazalniki gospodarnosti,
- temeljni kazalniki donosnosti,
- temeljni kazalniki dodane vrednosti,
- temeljni kazalniki denarnega izida (PSR 8.25).

Različne računovodske kazalnike za isto leto je mogoče vsebinsko smiselno povezovati tudi s seštevki ali z zmnožki, pri čemer je računovodski kazalnik višjega reda seštevek ali zmnožek računovodskih kazalnikov nižjega reda, na primer donosnost sredstev je ne le matematično, pač pa tudi vsebinsko mogoče pojasniti z zmnožkom dobičkonosnosti poslovnih prihodkov in obračanja celotnih sredstev (PSR 8.35).

Računovodski kazalniki so tisti, ki temeljijo na računovodskih podatkih, katerih izračun je praviloma naloga računovodstva in katerih predstavitev je povezana s pripravo letnega računovodskega poročila, ki pojasnjuje letne računovodske izkaze (Turk idr. 1996, str. 361).

V nadaljevanju predstavljamo temeljne računovodske kazalnike, kot jih določajo PSR 8.

3.1 TEMELJNI KAZALNIKI FINANCIRANJA

Kazalniki financiranja so usmerjeni v analizo financiranja podjetja, pri čemer nas zanima struktura financiranja in z njo povezana sposobnost podjetja za najem novih dolgov. Pri financiranju podjetja se postavlja temeljno vprašanje, v kolikšni meri naj se podjetje financira s kapitalom in v kolikšni meri z dolgovi. Različna struktura financiranja vpliva na finančno tveganje ter posledično na donosnost podjetja, ki sta povezana. Načeloma narava poslovanja in struktura sredstev vpliva na to, koliko se sme podjetje zadolževati. Podjetja s stabilnim, dobro predvidljivim poslovanjem se lahko bolj zadolžujejo kot podjetja, ki poslujejo z veliko negotovostjo in hitrimi spremembami v proizvodih, ki povečujejo njihovo poslovno tveganje (Igličar in Hočevar, 2011, str. 260).

Kazalniki financiranja sodijo med kazalnike navpičnega finančnega ustroja. Izračunamo jih na podlagi podatkov na pasivni strani bilance stanja, tako da primerjamo ožje dele obveznosti do virov sredstev z njihovimi širšimi deli ali celoto in tako izračunamo strukturo financiranja podjetja. Kazalniki stanja so statični kazalniki, ker kažejo način financiranja podjetja na določen dan in izražajo stopnjo finančne neodvisnosti oziroma finančne varnosti podjetja (Štefe, 2015, str. 28).

Sredstva lahko financira z lastnimi ali tujimi viri. Podjetje, ki ima malo lastnih virov financiranja, je praviloma v slabem položaju, tega si lahko izboljša s pridobitvijo dolgoročnih tujih virov financiranja. Če tudi teh ni, pa vstopajo kratkoročni viri financiranja, kar pomeni, da je podjetje vezano na nezanesljive in praviloma drage vire financiranja (Mayr, 2007, str. 140).

Med temeljne kazalnike financiranja med drugim sodijo:

- delež lastniškega financiranja,
- delež dolžniškega financiranja,
- delež dolgoročnega financiranja,
- delež kratkoročnega financiranja,
- koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja.

1. Delež lastniškega financiranja

$$\frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

Delež kapitala v financiranju (ang. equity ratio) kaže delež oziroma odstotek kapitala med obveznostmi do virov sredstev. Čim večja je vrednost tega kazalnika (blizu 100 %), večji delež kapitala je med celovitimi viri sredstev. Večji je delež kapitala,

manj je podjetje finančno tvegano za upnike, saj več tveganja nosijo lastniki. Lastnike zanima finančno tveganje v povezavi z donosnostjo. Bolj ko je podjetje finančno tvegano (manj ko ima kapitala), višjo dobičkonosnost kapitala pričakujejo.

Kapital se najpogosteje povečuje zaradi zadržanih dobičkov, zato mora podjetje politiko financiranja povezati s politiko razdelitve dobička oziroma izplačila dividend (Igličar in Hočevar, 2011, str. 260).

Priporočljiva vrednost za podjetje se giblje okoli 50 %, kar pa seveda ne velja za vsa podjetja, saj je to odvisno od velikosti podjetja in dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja (Štefe, 2015, str. 29).

2. Delež dolžniškega financiranja

dolgovi

obveznosti do virov sredstev

Delež dolgov v financiranju (ang. debt ratio) kaže, kolikšen del sredstev podjetja se financira z dolgovi. Delež dolgov pove, kolikšna je finančna odvisnost podjetja od zunanjih virov financiranja. Ta podatek je zanimiv za posojilodajalce in za lastnike kapitala (Igličar in Hočevar, 2011, str. 261).

Podjetje je v celoti financirano iz dolgov, kadar ima kazalnik vrednost 100 %, v primeru, da ima kazalnik vrednost 0, se podjetje v celoti financira iz lastnih virov. Pri deležu dolžniškega financiranja je priporočljiva vrednost za podjetje okoli 50 %, kar pa ne velja za vsa podjetja, saj je odvisno od velikosti podjetja in dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja (Štefe, 2015, str. 29).

3. Delež dolgoročnega financiranja

kapital + dolgoročni dolgovi + rezervacije + dolgoročne pasivne časovne razmejitve

obveznosti do virov sredstev

Kazalnik prikazuje delež trajnega in dolgoročnega financiranja v obveznostih do virov sredstev. Gre za stopnjo financiranja dolgoročne narave, daljšo od enega leta. Dolgoročni viri financiranja se na splošno opredeljujejo kot »kvalitetni« viri financiranja in načeloma vplivajo na večjo varnost poslovanja, zato visoka vrednost tega kazalnika (blizu 100) kaže na konzervativno finančno politiko podjetja, ker velik delež dolgoročnih virov zmanjšuje tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti. V primeru, da je dolgoročnih virov preveč, se postavlja vprašanje gospodarnosti angažiranih virov sredstev, če jih je premalo, pa vprašanje tveganja poslovanja s takim podjetjem. Idealna vrednost kazalnika se razlikuje od primera do primera in od dejavnosti do dejavnosti (Štefe, 2015, str. 29).

4. Delež kratkoročnega financiranja

$$\frac{\text{kratkoročni dolgovi + kratkoročne pasivne časovne razmejitev}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

Kazalnik prikazuje udeležbo kratkoročnih dolgov in kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev v obveznostih do virov sredstev. Kratkoročni viri sredstev so praviloma nekvalitetni viri sredstev, če je vrednost kazalnika visoka, pomeni, da lahko ogrozi stabilnost poslovanja podjetja (Mayr, 2007, str. 141).

5. Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja

$$\frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}}$$

Kazalnik prikazuje razmerje med dolgovi in kapitalom. Izraža finančno moč podjetja. Pogosto je uporabljen pri ocenjevanju zadolženosti podjetij. Tako vrednost »1« pove, da sta kapital in dolgovi izravnana. Vrednost nad »1« pove, da je dolgov več kot kapitala, vrednost pod »1« pa, da ima podjetje več kapitala kot dolgov (Štefe, 2015, str. 30).

3.2 TEMELJNI KAZALNIKI INVESTIRANJA

Temeljni kazalniki investiranja sodijo v skupino kazalnikov navpičnega finančnega ustroja. Izračunajo se na podlagi podatkov na aktivni strani bilance stanja, tako da primerjamo ožje dele sredstev z njihovimi širšimi deli ali celoto in tako izračunamo strukturo sredstev podjetja (Štefe, 2015, str. 31).

Kazalniki investiranja so pomembni predvsem za menedžment podjetja, ki odloča o investicijah v posamezne vrste sredstev. Kazalniki investiranja so močno odvisni od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja, in tudi od poslovne politike posameznega podjetja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 265).

Med temeljne kazalnike investiranja po PSR 8 (2016) med drugim sodijo:

- delež osnovnih sredstev v sredstvih,
- delež obratnih sredstev v sredstvih,
- delež dolgoročnih sredstev v sredstvih,
- delež kratkoročnih sredstev v sredstvih.

1. Delež osnovnih sredstev v sredstvih

osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)

sredstva

Kazalnik kaže delež neodpisane vrednosti osnovnih sredstev med vsemi sredstvi. Pri sredstvih je treba jemati povprečno stanje. Neodpisana vrednost osnovni sredstev je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti osnovnih sredstev (Mayr, 2007, str. 143).

Povečanje vrednosti kazalnika v primerjavi s preteklimi vrednostmi tega kazalnika pomeni, da podjetje skrbi za obnovo in rast ter da so se relativno povečala kratkoročna sredstva (zaloge, terjatve, denarna sredstva) ali pa to pomeni dezinvestiranje osnovnih sredstev. Povezava med načinom financiranja in vrednostjo kazalnika ni neposredna. Vrednost kazalnika je zelo odvisna od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja, in je praviloma večja v tehnološko intenzivnih dejavnostih. Splošno pa velja, da visok delež stalnih sredstev v celotnih sredstvih kaže na njihovo počasnejše obračanje in na manjšo sposobnost podjetja za hitro prilagajanje spremenjenim okoliščinam (Šuštar, 2009, str. 48).

2. Delež obratnih sredstev v sredstvih

obratna sredstva + kratkoročne

aktivne časovne razmejitev

sredstva

Kazalnik kaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Med obratna sredstva štejemo denarna sredstva, kratkoročne in dolgoročne poslovne terjatve, zaloge in aktivne časovne razmejitev. Večji delež obratnih sredstev imajo podjetja v storitvenih, trgovinskih in podobnih dejavnostih. Povečanje vrednosti lahko pomeni povečanje obsega poslovanja, vendar njegova vrednost lahko raste tudi na račun kopičenja zalog ali neizterjanih terjatev, ne da bi se povečali prihodki ali dobiček. Tudi tukaj ima podjetje velik vpliv na velikost izkazovanja vrednosti posameznih delov obratnih sredstev. Zaloge ima lahko vrednotene po polni lastni ceni ali pa po zoženi ceni. Merjenje posamezne kategorije vpliva na vrednost kazalnika, zato je treba pri branju poznati računovodske politike merjenja posameznih vrst obratnih sredstev (Štefe, 2015, str. 32).

3. Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

osnovna sredstva + dolgoročne aktivne časovne razmejitev + naložbene nepremičnine + dolgoročne finančne naložbe + dolgoročne poslovne terjatve

sredstva

Delež dolgoročnih sredstev pove odstotek oziroma delež, ki ga imajo dolgoročna sredstva med vsemi sredstvi podjetja. Pri tem kazalniku se priporoča uporaba povprečne vrednosti sredstev.

Vrednost kazalnika je močno odvisna od panoge, v kateri podjetje dela. V tehnološko intenzivnih panogah (na primer metalurgiji, kemiji) je vrednost tega kazalnika praviloma večja kot v delovno intenzivnih panogah (na primer trgovini, storitvah). Šele podrobnejša analiza tega kazalnika da jasen odgovor na vprašanje, ali je njegova vrednost ugodna ali ne. Zmanjšanje kazalnika lahko pomeni, da se je poslovanje podjetja povečalo oziroma da so se povečala kratkoročna sredstva (terjatve, zaloge), kar bo imelo pozitiven vpliv na obračanje sredstev. Hkrati pa zmanjšanje kazalnika lahko pomeni tudi to, da v podjetju prihaja do zmanjšanja osnovnih sredstev (Igličar in Hočevar, 2011, str. 265).

4. Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih

**kratkoročna sredstva + kratkoročne aktivne časovne
razmejitev
sredstva**

Delež kratkoročnih sredstev je zrcalna slika deleža dolgoročnih sredstev. Ta kazalnik kaže odstotek oziroma delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih. Povečana vrednost kazalnika lahko pomeni izboljšanje poslovanja, to je takrat, ko so se kratkoročna sredstva povečala predvsem zaradi povečane poslovne dejavnosti, hkrati pa povečanje kazalnika lahko pomeni tudi nevarnost za podjetje, in sicer takrat, ko se je delež kratkoročnih sredstev povečal, ne da bi se povečal obseg poslovanja (Igličar in Hočevar, 2011, str. 266).

3.3 TEMELJNI KAZALNIKI VODORAVNE FINANČNE SESTAVE

Kazalnike vodoravnega finančne sestave izračunamo tako, da med seboj primerjamo podatke iz aktivne in pasivne strani bilance stanja. Kazalniki vodoravne finančne sestave so pomembni pri presojanju kvalitete financiranja (pokritosti posameznih sredstev z ustreznimi viri financiranja).

Pravilo je, naj bodo najmanj stalna sredstva financirana s kapitalom. Pri tem pa moramo biti previdni, saj ima lahko vrsta postavk kapitala kratkoročno naravo (na primer dobiček podjetja, namenjen za razdelitev), medtem ko dolgoročni dolgovi, ki presegajo dobo uporabnosti stalnih sredstev (na primer hipotekarna posojila), lahko pokrivajo stalna sredstva (Štefe, 2015, str. 33).

PSR 8 (2016) med temeljne kazalnike vodoravne finančne sestave med drugim uvrščajo:

- koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev,
- koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev,
- koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev,
- koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient),
- koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient),
- kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient).

1. Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

$$\frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)}}$$

Kazalnik prikazuje financiranje neodpisane vrednosti osnovnih sredstev s kapitalom. Osnovna sredstva so oblika dolgoročne vezave sredstev, zato pričakujemo tudi njihovo dolgoročno financiranje.

Priporočeno je, da so osnovna sredstva financirana s kapitalom, zato so dobre vrednosti kazalnika okoli »1« ali večje. Vrednost »1« pomeni, da je vsa neodpisana vrednost osnovnih sredstev financirana s kapitalom. Vrednost večje od »1« pomenijo, da so neodpisana osnovna sredstva v celoti financirana s kapitalom, poleg tega pa so s kapitalom financirana tudi druga sredstva. To povečuje varnost upnikov. Vrednost kazalnika pod »1« pomeni, da je s kapitalom financiran le del neodpisane vrednosti osnovnih sredstev in da se v zvezi z osnovnimi sredstvi pojavljajo tudi dolgovi, vendar pa to neposredno ne pomeni plačilne nesposobnosti podjetja, saj so osnovna sredstva lahko financirana z dolžniškimi dolgoročnimi viri (Štefe, 2015, str. 34).

2. Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev

$$\frac{\text{kapital}}{\text{dolgoročna sredstva}}$$

Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev prikazuje financiranje dolgoročnih sredstev s kapitalom. Tudi tukaj pričakujemo vrednost kazalnika »1« ali več, saj pričakujemo, da so dolgoročna sredstva financirana z lastnimi in tujimi dolgoročnimi viri sredstev (Mayr, 2007, str. 147).

3. Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev

$$\frac{\text{kapital + dolgoročni dolgovi + rezervacije + dolgoročne pasivne časovne razmejitve}}{\text{dolgoročna sredstva}}$$

S tem kazalnikom ugotavljamo kapitalsko in dolgoročno pokritost dolgoročnih sredstev. Vrednosti kazalnika, ki bi bile manjše od »1«, pomenijo, da so dolgoročna

sredstva financirana s kratkoročnimi viri, govorimo o podkapitaliziranosti podjetja. Če so vrednosti zelo nizke, lahko pričakujemo, da bo podjetje imelo težave z likvidnostjo. V primeru neugodnega financiranja sredstev podjetja pa lahko finančna struktura povzroči izgube in v končni fazi prenehanje podjetja (Mayr, 2007, str. 147).

4. Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)

$$\frac{\text{denarna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Koeficient imenujemo tudi hitri koeficient pokritosti kratkoročnih obveznosti z ustreznimi sredstvi na določen dan (Odar idr., 2011, str. 347).

Hitri koeficient (ang. cash ratio) je bolj konservativni kazalnik plačilne sposobnosti, saj vključuje najbolj likvidna sredstva. Kazalnik kaže, kolikšna je plačilna sposobnost na zelo kratek rok (Igličar in Hočevnar, 2011, str. 269).

Kazalnik ima to slabost, da ne pove, ali je podjetje v danem trenutku plačilno sposobno in ali bo plačilno sposobno v bližnji prihodnosti, ampak pokaže razmerje med likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi v določenem trenutku (Šuštar, 2009, str. 50).

V primeru, da so kratkoročni dolgovi manjši od likvidnih sredstev, je njegova vrednost večja od »1«, torej je podjetje sposobno poravnati kratkoročne obveznosti. Če je vrednost kazalnika manjša od »1«, to pomeni, da so likvidna sredstva manjša od kratkoročnih dolgov, torej ima podjetje težavo s plačilno sposobnostjo (Mayr, 2007, str. 148).

Nasprotno pa kazalnik, večji od 1, ne zagotavlja v vsakem primeru likvidnosti podjetja. Težave s plačilno sposobnostjo podjetja lahko nastanejo, v kolikor med kratkoročnimi dolgovi ni zajet tisti del obroka dolgoročnega posojila, ki bo zapadel v naslednjih dneh, medtem ko je bil po bilančnem datumu izkazan še v okviru dolgoročnega dolga.

Nenehno zmanjševanje hitrega koeficienta nakazuje določen negativni trend, kar lahko v končni fazi privede do blokade računa. Iskanje izrazne moči le v razmerju med denarnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi namreč ne izčrpa vseh možnosti analiziranja. Njegova izrazna moč se pokaže predvsem v primerjavi s pospešenim in kratkoročnim koeficientom (Šuštar, 2009, str. 50).

5. Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)

$$\frac{\text{denarna sredstva + kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Pri pospešenem koeficientu merimo pokritost kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi terjatvami. Normalno je pričakovati, da bomo uspeli z unovčivijo kratkoročnih terjatev pridobiti denar za plačilo kratkoročnih obveznosti. Vrednosti kazalnika, večje od »1« so dobre, saj kažejo, da bo podjetje svoje kratkoročne obveznosti plačalo z likvidnimi sredstvi in pričakovanimi prilivi z naslova kratkoročnih terjatev. Rezultat, manjši od »1«, kaže, da podjetje z unovčivijo kratkoročnih terjatev in razpoložljivimi likvidnimi sredstvi ne bo uspelo poravnati kratkoročnih obveznosti, kar pa je lahko problematično za podjetje (Mayr, 2007, str. 148).

Vrednost koeficienta naj bi znašala vsaj »0,8«, to pomeni, da bi 80 % kratkoročnih obveznosti podjetje plačalo z likvidnimi sredstvi in pričakovanimi prilivi z naslova kratkoročnih terjatev, za pokrivanje 20 % kratkoročnih obveznosti pa bi podjetje namenilo denar iz naslova prodaje zalog in izterjave dolgoročnih terjatev. To pa seveda velja za pogoje poslovanja, pri katerem podjetje nima težav z likvidnostjo oziroma se zaloge prodajajo in terjatve poravnava sproti. Vendar je vrednost kazalnika odvisna tudi od panoge, v katero sodi podjetje (Štefe, 2015, str. 35).

6. Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)

---

kratkoročna sredstva

---

kratkoročne obveznosti

Kratkoročni koeficient kaže razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Pove nam zmožnost podjetja odplačevati obveznosti, ki zapadejo v enem letu, s sredstvi, ki so unovčljiva v enem letu. Za upnike je dobro, da je vrednost kazalnika čim višja, saj to pomeni, da je podjetje sposobno sproti odplačevati obveznosti. Po drugi strani pa poslovodstvo podjetja teži k nižji vrednosti tega kazalnika, saj previsoka vrednost lahko pomeni neučinkovito porabljen kapital podjetja, prevelike zaloge glede tekočih potreb ali pa neustrezno politiko kreditiranja kupcev (Šuštar, 2009, str. 52).

Vrednost koeficienta, ki je večja od »1«, pomeni, da ima podjetje več kratkoročnih sredstev kot kratkoročnih obveznosti. V zadnjih letih je priporočljiva vrednost okrog »1,5«, saj višja vrednost ni nujno dober znak (Štefe, 2015, str. 36).

Vendar pa je težko govoriti o pravi vrednosti tega kazalnika. Ta je odvisna tudi od značilnosti panoge, v kateri podjetje posluje, saj določene panoge zaradi narave svoje dejavnosti potrebujejo več zalog in terjatev kot druge. Poleg tega je kurantnost zalog in spornost terjatev odvisna od posameznega primera, od tega kakšno politiko zalog in izterjevanja terjatev podjetje vodi. V določenih primerih, ko podjetje nima težav z likvidnostjo, je lahko vrednost kazalnika tudi pod ena (Šuštar, 2009, str. 52).

3.4 TEMELJNI KAZALNIKI OBRAČANJA

S kazalniki obračanja proučujemo hitrost obračanja posameznih vrst sredstev, ki jih lahko prikazujejo v dnevih vezave ali s koeficientom.

Pri kazalnikih obračanja med seboj primerjamo statično opredeljene ekonomske kategorije iz bilance stanja (obratna sredstva, osnovna sredstva) in dinamično opredeljene ekonomske kategorije iz izkaza poslovnega izida (prihodki, odhodki).

Da bi se izognili zmotam, ki so posledica zajemanja statične kategorije, moramo upoštevati povprečno stanje te kategorije v obdobju, v katerem je bila oblikovana dinamična kategorija. Tako pri dinamični kategoriji, ki je bila oblikovana v nekem poslovnem letu, upoštevamo povprečno stanje vsebinsko povezane kategorije, katere stanje izračunamo iz čim več stanj. V praksi se običajno upošteva stanje prvi dan opazovanega obdobja in nato stanje vsak zadnji dan meseca v opazovanem obdobju. Pri poslovnem letu lahko upoštevamo 13 stanj. Upoštevanje povprečnega stanja zmanjšuje tveganja napačne vsebine izračunanih kazalnikov obračanja (Mayr, 2007, str. 150).

Izračun kazalnika pove, kolikokrat v nekem obdobju se je neka kategorija obrnila v denar, dnevi vezave pa nam povedo čas trajanja enega obrata (Štefe, 2015, str. 37).

V PSR 8 (2016) je zajetih več vrst kazalnikov obračanja, med drugimi tudi:

- koeficient obračanja obratnih sredstev,
- koeficient obračanja terjatev do kupcev,
- koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev.

S pomočjo vsakega koeficienta obračanja je mogoče izračunati povprečni čas vezave, tako da se število dni v obdobju deli s koeficientom obračanja za isto leto.

1. Koeficient obračanja obratnih sredstev

$$\frac{\text{poslovni odhodki v letu dni}}{\text{povprečno stanje obratnih sredstev}}$$

Koeficient obračanja obratnih sredstev prikazuje, kolikokrat letno se obrne povprečno stanje obratnih sredstev (Mayr, 2007, str. 150).

Priporočljivo je, da je vrednost koeficienta večja od »1«, saj naj bi se obratna sredstva obrnila več kot enkrat na leto (Štefe, 2015, str. 38).

2. Koeficient obračanja terjatev do kupcev

$$\frac{\text{prejemki od kupcev v letu dni}}{\text{povprečno stanje terjatev do kupcev}}$$

Koeficient obračanja terjatev do kupcev prikazuje število obratov terjatev do kupcev v denarna sredstva. Na podlagi tega kazalnika se lahko analizira uspešnost podjetja pri izterjavi terjatev ter plačilno sposobnost kupcev. Višja ko je vrednost koeficienta, večji je priliv denarnih sredstev, ki podjetju omogočajo poravnavo obveznosti do dobaviteljev, vračilo dolgov in nove investicije in zato potrebo po tujih virih financiranja ter krajši čas, ki poteče v povprečju med prodajo in plačilom.

Cilj podjetja je, da je čas, v katerem se terjatve unovčijo, čim krajši (Štefe, 2015, str. 39).

3. Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev

$$\frac{\text{izdatki za dobavitelje v letu dni}}{\text{povprečno stanje obveznosti do dobaviteljev}}$$

Kazalnik pokaže, v kolikšnem času v povprečju podjetje poplača obveznosti do dobaviteljev. Zanimiv je predvsem v primerjavi s koeficientom obračanja terjatev do kupcev. Smiselno bi bilo, da bi bili plačilni roki do kupcev izravnani z roki plačila dobaviteljem (Štefe, 2015, str. 39).

3.5 TEMELJNI KAZALNIK GOSPODARNOSTI

Kazalniki gospodarnosti s tehnično-tehnološkega vidika kažejo učinkovitost porabe sredstev, s širšega gospodarskega vidika pa uspešnost porabe sredstev (Mayr, 2007, str. 152).

PSR 8 (2016) med kazalnike gospodarnosti šteje več vrst kazalnikov, mi bomo predstavili kazalnike, ki so pomembni pri presojanju kvalitete poslovanja. Mednje uvrščamo:

- koeficient gospodarnosti poslovanja,
- koeficient celotne gospodarnosti.

Pri kazalnikih gospodarnosti črpamo podatke iz izkaza poslovnega izida.

1. Koeficient gospodarnosti poslovanja

$$\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$$

Koeficient kaže, v kolikšni meri poslovni prihodki krijejo poslovne odhodke določenega obračunskega obdobja. Pri tem koeficientu gre za prizadevanje po uspešnosti v razmerju med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki (Odar idr, 2011, str. 347).

Čim večja je vrednost tega kazalnika, tem učinkovitejše je podjetje, saj je potrebni obseg dejavnosti ustvarilo z minimalnimi stroški. Da podjetje posluje gospodarno, mora biti vrednost kazalnika večja od »1«, saj takrat poslovni prihodki presegajo odhodke poslovanja. Če je vrednosti kazalnika manjša od »1«, pomeni, da poslovni odhodki presegajo poslovne prihodke, torej podjetju njegova osnovna dejavnost prinaša izgubo (Mayr, 2007, str. 152).

2. Koeficient celotne gospodarnosti

$$\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$$

Razmerje med prihodki in odhodki je eden temeljnih kazalnikov. Prikazuje gospodarnost celotnega poslovanja podjetja. Pove, koliko prihodkov smo ustvarili z enoto odhodkov. Če je rezultat večji od »1«, to pomeni, da smo ustvarili več prihodkov in obratno. Vrednosti nad »1«, so dobre vrednosti, saj za podjetje pomenijo dobiček (Mayr, 2007, str. 153).

3.6 TEMELJNI KAZALNIKI DONOSNOSTI

Dobiček podjetij je zelo pomemben kazalec, saj:

- če ni pričakovanega dobička, investitorji ne bodo vlagali v podjetje,
- dobiček omogoča reprodukcijo, kar pomeni rast in širjenje podjetja,
- če podjetje ne ustvarja zadovoljivega dobička ali prinaša celo izgubo, obstaja velika verjetnost, da bo prej ali slej prenehalo delovati.

V izkazu poslovnega izida je dobiček izražen z absolutnim številom in je zato njegova izrazna vrednost majhna, zato ga je potrebno izraziti relativno s kazalniki dobičkonosnosti. Z njimi ugotavljamo razmerje med določenim donosom in povprečnimi za to potrebnimi vlagatelji. Večji kot bo kazalnik donosnosti, donosneje bo uporabljeno premoženje (Korošec, 2000, str. 190, v Štefe, 2015, str. 41).

Računovodske usmeritve podjetja vplivajo na dobičkonosnost podjetja, zato je treba preveriti, ali vsebujejo kake nenavadne značilnosti predvsem glede (Holmes in Sugden, 2005, str. 205 in 206, v Štefe, 2015, str. 41):

- vrednotenja zalog – višja je vrednost zalog konec poslovnega obdobja, nižji so proizvodjalni stroški prodanih izdelkov. Vrednotenje zalog je do neke mere subjektivno, zato je v težkih poslovnih časih menedžment v skušnjavi, da poveča številke ali da postavke, ki jih je težko prodati, vsaj pogleda skozi

rožnata očala. Če to stori, izboljša poslovanje na račun prihodnjih poslovnih rezultatov;

- amortizacije – nižja je obračunske amortizacija v določenem letu, višja je knjigovodska vrednost dolgoročnih sredstev, ki se prenese v prihodnja leta in višji so dobički (Štefe, 2015, str. 41).

1. Čista donosnost kapitala (ROE)

čisti poslovni izid obračunskega obdobja

---

povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja)

Kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala (ang. ROE – return on equity) je opredeljen kot razmerje med čistim dobičkom oziroma izgubo in povprečnim kapitalom. V imenovalcu moramo upoštevati povprečni kapital brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja. Dobičkonosnost kapitala je s stališča lastnikov podjetja eden izmed najpomembnejših in najpogosteje uporabljenih kazalnikov, ker pojasnjuje, kako uspešno je vodstvo podjetja upravljalo s premoženjem lastnikov (Ipavic, 2004, 21, v Šuštar, 2009, str. 54).

Pri razlagi kazalnika dobičkonosnosti kapitala moramo biti previdni, saj je v imenovalcu kazalnika upoštevana knjigovodska vrednost kapitala, ki pa je običajno drugačna od tržne vrednosti.

Pri komentiranju kazalnika moramo vedeti, da:

- kazalnik prikazuje stanje za eno leto nazaj, kar pomeni, da zanemarija uspešnost dolgoročnih odločitev. Nekatere odločitve dajejo pozitivne učinke šele po določenem obdobju. Na primer, pri uvedbi novega proizvoda oziroma programa je na kratki rok vrednost tega kazalnika slaba, čeprav se na daljše obdobje njegova vrednost lahko izboljša,
- kazalnik ne kaže, kakšno poslovno in finančno tveganje je povezano z doseganjem izraženega dobička. Z visokim zadolževanjem lahko podjetje doseže visoko vrednost kazalnika, pri tem pa je poslovanje podjetja zaradi visoke vrednosti dolga izredno tvegano. Višje tveganje je povezano z ustreznim nagrajevanjem lastnikov, kar je vidno v višjih pričakovanih kapitalskih dobičkih. Tudi hitra rast podjetja ugodno vpliva na kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala, vendar podjetje lahko zaide v težave plačilne nesposobnosti, kar zopet povečuje tveganje poslovanja podjetja (Benedik, 2003, str. 43, v Šuštar, 2009, str. 54).

2. Čista donosnost sredstev (ROA)

čisti poslovni izid obračunskega obdobja

---

povprečna sredstva

Kazalnik čiste donosnosti sredstev (ang. ROA – return on assets) nam pove, kako uspešno je bilo poslovanje pri upravljanju s sredstvi podjetja. V števcu se uporablja dobiček iz poslovanja oziroma čisti poslovni izid obračunskega obdobja. Tako izražena dobičkonosnost sredstev kaže uspešnost uporabe sredstev podjetja ne glede na to, kako in s kakšnimi stroški so bila pridobljena, in ne glede na višino obdavčenja.

Vrednost kazalnika se poveča (zmanjša), če se poveča (zmanjša) čisti dobiček. Vrednost kazalnika se povečuje, tudi če se zmanjšujejo sredstva, ustvarjeni čisti dobiček pa ostane nespremenjen; to je, ko podjetje del sredstev proda, da bi bolje izrabljalo obstoječa sredstva. Zaradi dodatnih prihodkov, ki jih podjetje ustvari s prodajo sredstev, se kazalnik dobičkonosnosti sredstev v tistem letu, ko so prodali sredstva, celo poveča, kar pa ni odraz povečane uspešnosti delovanja podjetja. Boljša izraba obstoječih sredstev se kaže šele v naslednjem proučevanjem obdobju, ko z manjšimi sredstvi ustvarimo realno enak čisti dobiček, kot smo ga v predzadnjem obdobju (Benedik, 2003, str. 35 v Šuštar, 2009, str. 56).

4 ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA G Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

4.1 PREDSTAVITEV PODJETJA

Obravnavano podjetje je bilo ustanovljeno v sredini devetdesetih let. Ukvarja se z različnimi panogami, kot je prodajna, proizvodna in servisna dejavnost aparatov bele tehnike. Paleta proizvodov je raznovrstna: od kuhinjskih, kopalniških do toplotno-ogrevalne tehnike. Poleg krovne družbe je še večje število odvisnih družb, ki na svetovnih trgih nastopajo s portfeljem različno pozicioniranih blagovnih znamk.

V cenovnem razredu nastopajo z dolgoročno dobičkonosnimi regijskimi znamkami, v srednjem razredu z lastno imenovano blagovno znamko, v premium razredu pa z blagovno znamko višjega cenovnega segmenta.

Poleg evropskega trga prodirajo tudi v širni svet na Bližnji vzhod, v Severno Afriko, Avstralijo, Severno in Južno Ameriko ter na Daljni vzhod. Njihov glavni trg prodajne in razvojne dejavnosti ima močan razvoj zlasti v zahodni Evropi na trgih Skandinavije, kjer se tržijo z znamko razreda premium in dosežajo nadpovprečne deleže v visokem cenovnem razredu.

Sestavni del podjetja, ki poganja rast in dobičkonosnost poslovanja, so aparati z inovativnimi funkcijami, dovršenim dizajnom in visoko energijsko učinkovitostjo. V obravnavanem podjetju se tega zelo dobro zavedajo, saj podjetje G ni le blagovna znamka – je stičišče ljudi, ki verjamejo v lastne ustvarjalne moči in imajo jasno vizijo prihodnosti.

V nadaljevanju predstavljamo izračunane temeljne računovodske kazalnike obravnavanega podjetja in komentarje njihovih vrednosti. Podatke smo pridobili iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida za obdobje od leta 2012 do 2015.

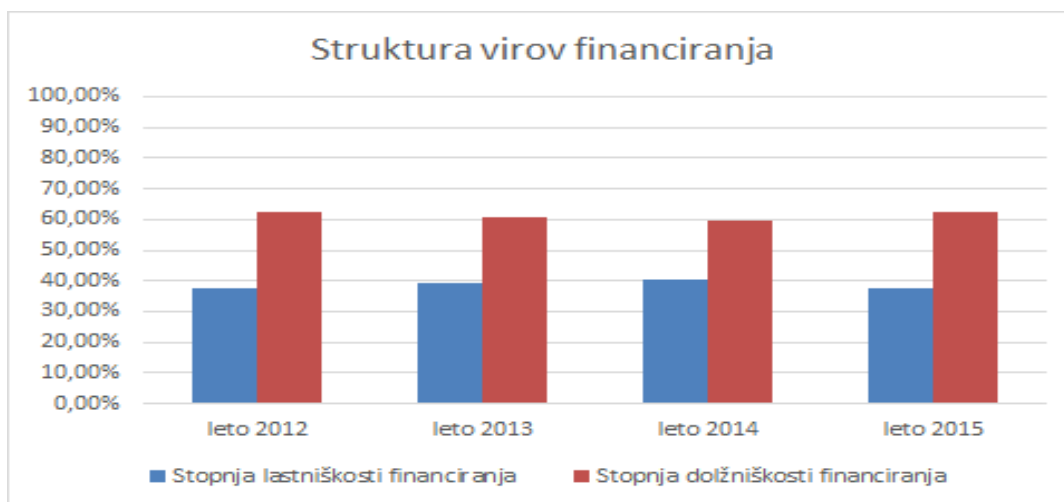
4.2 KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA

V tabeli 1 so prikazani lastni izračuni vrednosti kazalnikov stanja financiranja podjetja G v opazovanih letih.

Kazalniki	2012	2013	2014	2015
Stopnja lastniškosti financiranja	37,68 %	39,23 %	40,20 %	37,40 %
Stopnja dolžniškosti financiranja	62,32 %	60,77 %	59,80 %	62,60 %
Stopnja dolgoročnosti financiranja	67,19 %	61,20 %	68,33 %	65,66 %
Stopnja kratkoročnosti financiranja	32,81 %	38,80 %	31,67 %	34,34 %
Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja	1,65	1,55	1,49	1,67

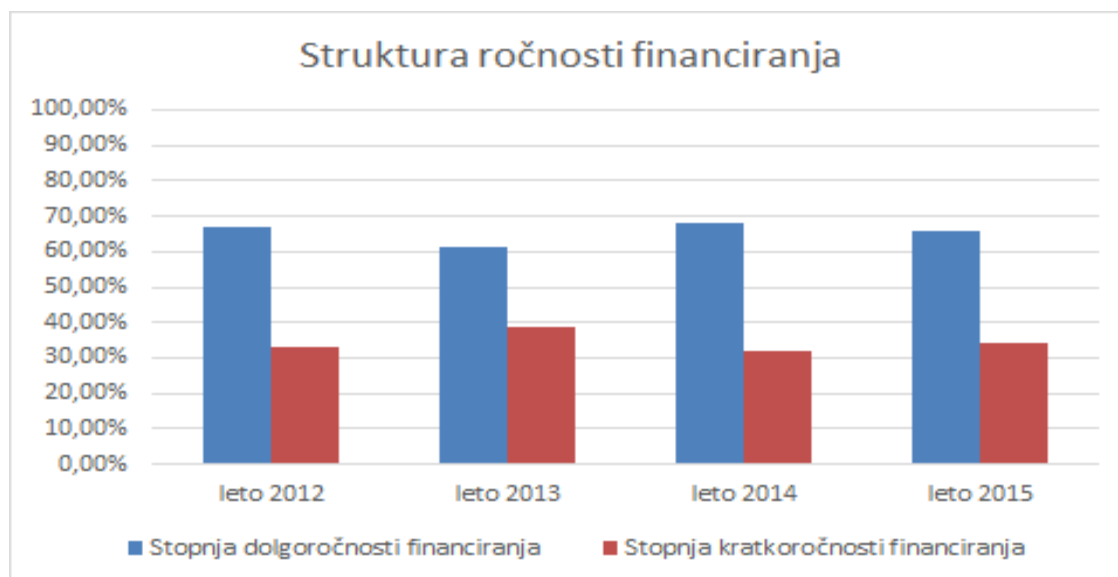
*Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja za obdobje 2012–2015
(Vir: lastni izračun)*

Stopnja lastniškosti financiranja prikazuje finančno neodvisnost oziroma finančno varnost podjetja. Iz tabele 1 je razvidno, da je podjetje v letu 2014 doseglo največjo finančno varnost. Vrednost stopnje lastniškosti financiranja je znašala 40,20 %, medtem ko je bila ta vrednost v letu 2015 za 2,80 odstotnih točk nižja in s tem tudi najnižja v proučevanih štirih letih. Glede na izračun je zanimala tudi stopnja dolžniškosti financiranja, saj je podjetje v proučevanem obdobju zniževalo svojo finančno odvisnost do tujih financerjev, predvsem v letu 2014, ko je doseglo najnižjo vrednost, 59,80-odstotno stopnjo dolžniškosti financiranja. Zadolženost se je v letu 2015 spet nekoliko povečala. To pomeni, da je podjetje s stabilnim, dobro predvidljivim poslovanjem povečevalo delež kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev do leta 2014, v letu 2015 pa se je finančna varnost nekoliko zmanjšala, kar prikazujemo v spodnjem grafu 1.

Graf 1: Struktura virov financiranja
(Vir: lastni)

Kazalniki stopnje dolgoročnosti financiranja prikazujejo, da je podjetje v proučevanem obdobju imelo razmeroma konstanten delež dolgoročnih virov (pribl. 65–68 %), razen v letu 2013, ko je znašal 61,20 %. Posledično je viden preobrat tudi v kratkoročnih oziroma nekvalitetnih virih financiranja. Ocenjujemo, da glede na visok delež dolgoročnih virov, ki zmanjšujejo tveganje kratkoročne plačilne nesposobnosti, podjetje ne bo imelo likvidnostnih težav.

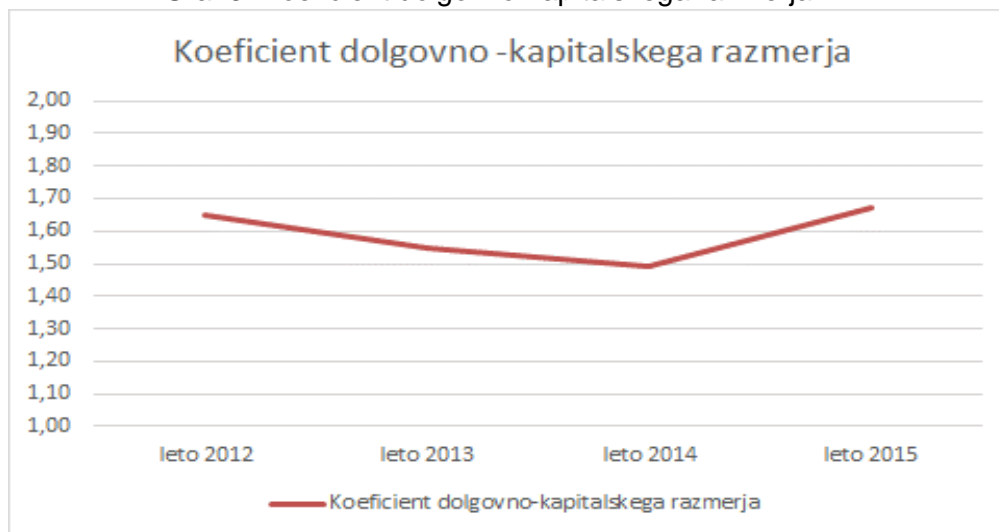

Graf 2: Struktura ročnosti financiranja
(Vir: lastni)

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja prikazuje, da ima podjetje v proučevanih letih več dolgov kot lastnih virov ter da je bilo najbolj zadolženo konec leta 2015, ko je koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja znašal 1,67, najmanj pa leto prej, ko je

bil koeficient 1,49. Gibanje koeficienta dolgovno-kapitalskega razmerja prikazujemo v grafu 3.

Graf 3: Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja

(Vir: lastni)

4.2 KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA

V tabeli 2 so prikazani lastni izračuni vrednosti kazalnikov stanja investiranja podjetja G v opazovanih letih.

Kazalniki	2012	2013	2014	2015
Stopnja osnovnosti investiranja	18,99 %	21,68 %	23,50 %	24,81 %
Stopnja obratnosti investiranja	37,21 %	36,31 %	31,37 %	26,74 %
Stopnja dolgoročnosti investiranja	49,80 %	53,47 %	53,55 %	54,19 %
Stopnja kratkoročnosti investiranja	50,20 %	46,53 %	46,45 %	45,81 %

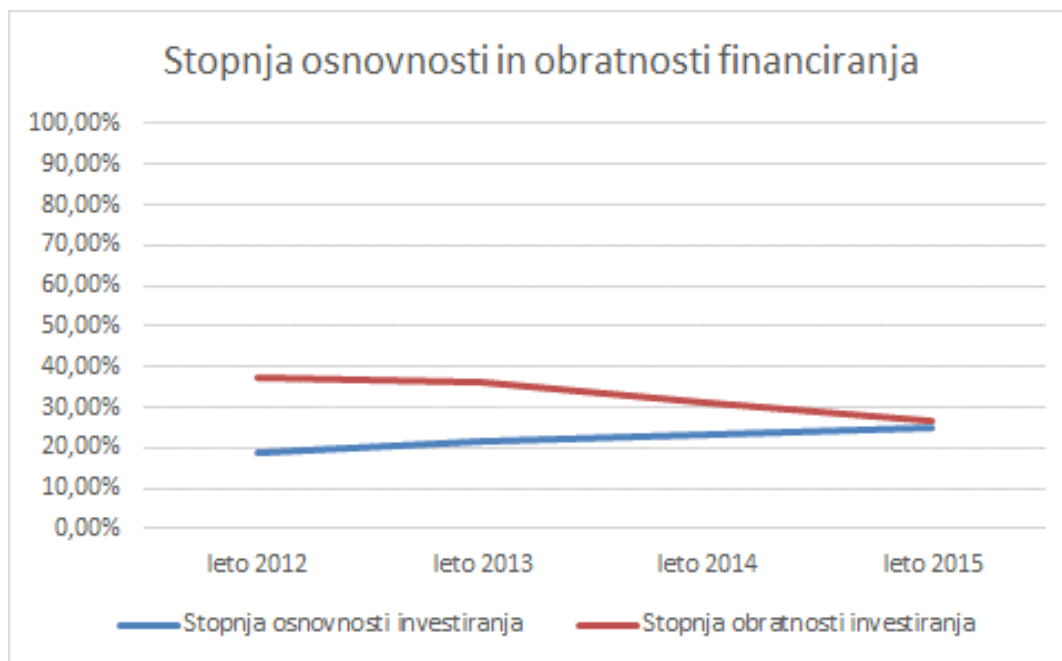
Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja za obdobje 2012–2015

(Vir: lastni izračun)

Pri analizi s kazalniki stanja investiranja dobimo podatek, kolikšen % med vsemi sredstvi predstavljajo osnovna sredstva, obratna sredstva ter dolgoročna in kratkoročna sredstva.

Kazalnik stopnje osnovnosti investiranja kaže delež neodpisane vrednosti osnovnih sredstev med vsemi sredstvi v proučevanem štiriletнем obdobju. Iz tabele 2 izhaja, da se je delež iz leta v leto za nekaj odstotnih točk zviševal. Povečana vrednost kazalnika v primerjavi s preteklimi vrednostmi bi lahko pomenila počasnejše obračanje in manjšo sposobnost za hitro prilagajanje spremenjenim okoliščinam. Vendar je vrednost stopnje osnovnosti investiranja zelo odvisna od dejavnosti, ki jo podjetje upravlja, in računovodske politike amortiziranja osnovnih sredstev.

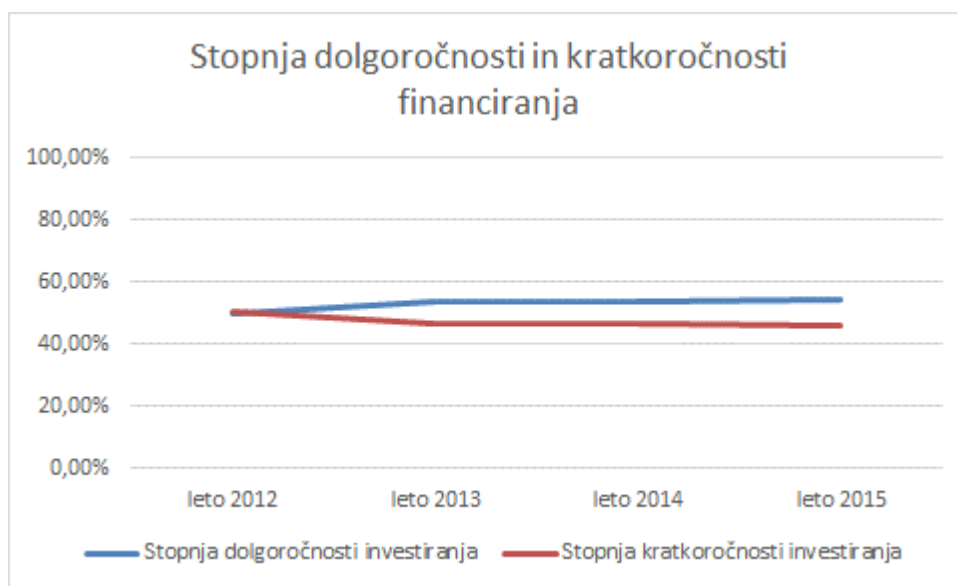
Kazalnik stopnje obratnosti investiranja kaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi. V proučevanem obdobju je opaziti trend padanja obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Tudi vrednost stopnje obratnosti investiranja je odvisna od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja, in poslovne politike posameznega podjetja (politika merjenja posameznih vrst obratnih sredstev), zato težko ocenimo priporočljivo vrednost za dejavnost posameznega podjetja.

Graf 4: Stopnja osnovnosti in obratnosti financiranja
(Vir: lastni)

Kazalnik stopnje dolgoročnosti investiranja prikazuje, da je podjetje v proučevanem obdobju imelo trend naraščanja dolgoročnih sredstev v vseh sredstvih. Iz tabele 2 je razvidno, da je podjetje v letu 2015 doseglo najvišjo stopnjo dolgoročnih sredstev med vsemi sredstvi (54,19 %), medtem ko je bila ta stopnja v letu 2012 najnižja in je bila za 4,39 odstotnih točk nižja od leta 2015. Navedeno gibanje v obratni smeri je zaznati pri stopnji kratkoročnosti investiranja, kjer je viden trend padanja kratkoročnih sredstev med vsemi sredstvi.

Graf 4: Stopnja dolgoročnosti in kratkoročnosti financiranja
(Vir: lastni)

4.3 KAZALNIKI VODORAVNE FINANČNE SESTAVE

V tabeli 3 so prikazani lastni izračuni vrednosti kazalnikov vodoravne finančne sestave podjetja G v opazovanih letih.

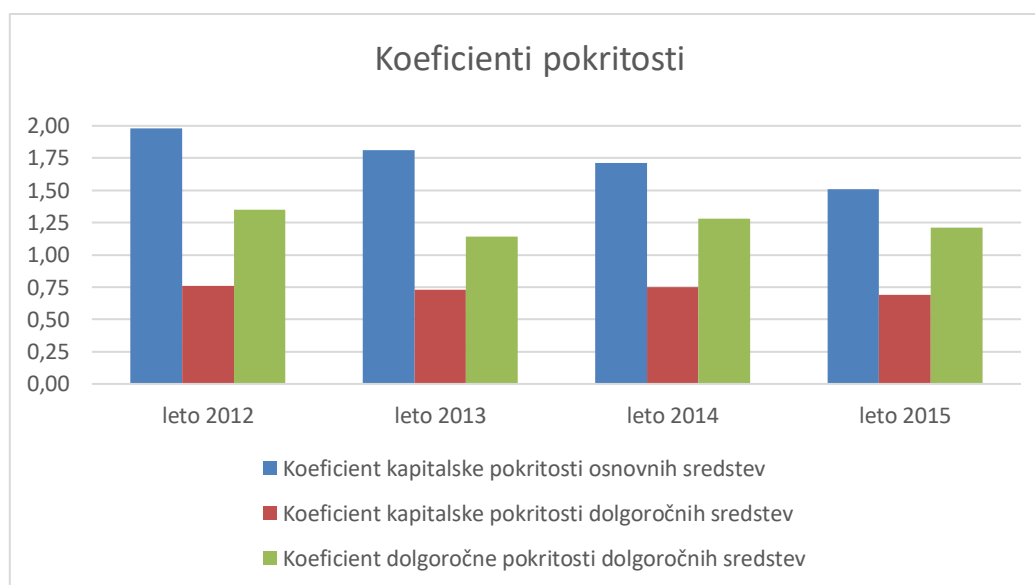
Kazalniki	2012	2013	2014	2015
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,98	1,81	1,71	1,51
Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev	0,76	0,73	0,75	0,69
Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	1,35	1,14	1,28	1,21
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,07	0,04	0,04	0,02
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,77	0,61	0,66	0,49
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	1,46	1,15	1,53	1,37

Tabela 3: Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja za obdobje 2012–2015
(Vir: lastni izračun)

Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev prikazuje financiranje neodpisane vrednosti osnovnih sredstev s kapitalom. Iz tabele 3 je razvidno, da je podjetje v vseh proučevanih letih vsa osnovna sredstva financiralo s kapitalom. To je za podjetje dobro, saj za financiranje osnovnih sredstev nima najetih posojil.

Iz vrednosti koeficienta kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev pa izhaja, da podjetje v proučevanem štiriletnem obdobju ni pokrivalo celotnih dolgoročnih sredstev z lastnimi viri financiranja. Najvišjo stopnjo financiranja dolgoročnih sredstev s kapitalom je podjetje doseglo v letu 2012, ko je koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev znašal 0,76, najmanjšo pa leta 2015 (0,69). Vendar takšne vrednosti koeficientov kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev niso problematične, če podjetje preostanek dolgoročnih sredstev financira s tujimi dolgoročnimi viri sredstev, kar prikazuje koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev.

Izračunana vrednost koeficienta dolgoročnih pokritosti dolgoročnih sredstev se v proučevanem obdobju giblje nad priporočljivo vrednostjo 1, kar prikazuje, da je podjetje v proučevanih letih dolgoročna sredstva financiralo s tujimi dolgoročnimi viri. To pomeni, da ima podjetje posamezna sredstva pokrita s kvalitetnimi viri financiranja, zato ocenjujemo, da podjetje dolgoročno ne bo imelo težav s plačilno sposobnostjo.

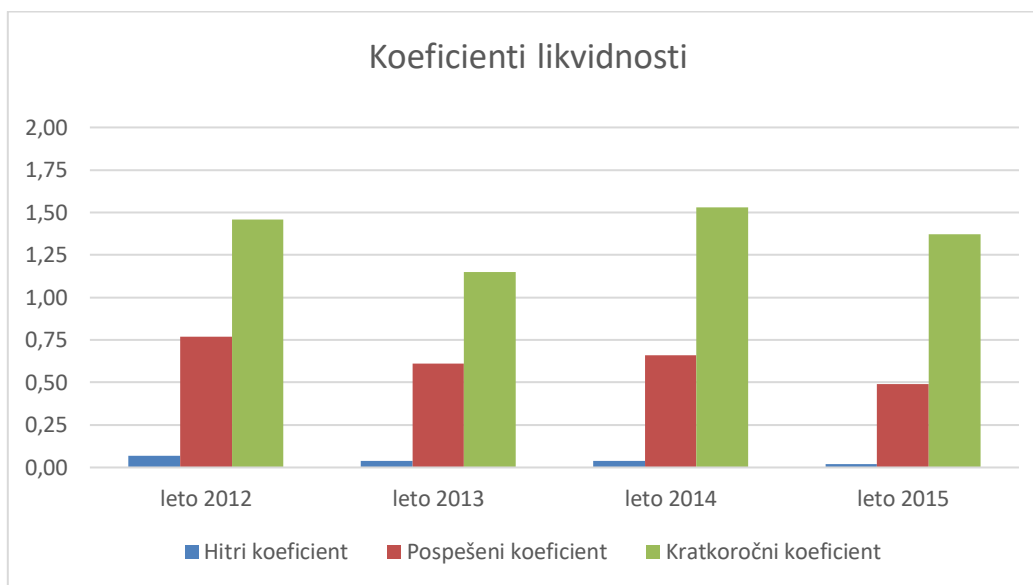
Graf 5: Koeficienti pokritosti
(Vir: lastni)

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti ali hitri koeficient kaže sposobnost podjetja poravnati kratkoročne dolgove z najbolj likvidnimi sredstvi. Iz tabele je razvidno, da v vseh štirih letih proučevanega obdobja podjetje G na bilančni dan ni imelo pokritih kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi, saj je bila v povprečju vrednost kazalnika le 0,04. To pomeni, da je bilo podjetje konec leta z denarnimi sredstvi sposobno poravnati v povprečju le 4 % kratkoročnih obveznosti.

Vendar to še ne pomeni težav s plačilno sposobnostjo, saj vse kratkoročne obveznosti ne zapadejo na isti dan.

Podjetju v nobenem letu na bilančni dan ne bi uspelo z denarnimi sredstvi in unovčivijo kratkoročnih poslovnih terjatev poravnati kratkoročnih obveznosti, kar prikazuje koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma pospešeni koeficient. Iz tabele je razvidno, da v štirih letih proučevanega obdobja koeficient ne dosega priporočljive vrednosti 0,80, kar lahko nakazuje na probleme podjetja s plačilno sposobnostjo.

Vendar pa izračunane vrednosti koeficienta kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma kratkoročnega koeficienta v tabeli 3 prikazujejo, da je bilo podjetje G v vseh proučevanih letih sposobno s kratkoročnimi sredstvi poplačati vse kratkoročne obveznosti. Podjetje G je najvišjo vrednost kazalnika doseglo v letu 2014, ko je znašal 1,53, najnižjo pa leta 2013 (1,15). Izračunani kazalniki kažejo, da je bilo podjetje plačilno sposobno in obenem dovolj ekonomično, saj previsoka vrednost kazalnika ni nujno pozitiven znak in lahko pomeni neustrezno politiko kreditiranja kupcev.

Graf 6: Koeficienti likvidnosti
(Vir: lastni)

4.4 KAZALNIKI OBRAČANJA

V tabeli 4 so prikazani lastni izračuni vrednosti kazalnikov obračanja podjetja G v opazovanih letih.

Kazalniki obračanja	2012	DV 2012	2013	DV 2013	2014	DV 2014	2015	DV 2015
Koeficient obračanja obratnih sredstev	2,15	170	2,05	178	2,38	153	2,69	136
Koeficient obračanja terjatev do kupcev	3,48	105	3,39	108	4,10	89	4,70	78
Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev	4,00	91	3,53	103	4,39	83	4,12	89

Tabela 4: Kazalniki obračanja za obdobje 2012–2015

(Vir: lastni izračun)

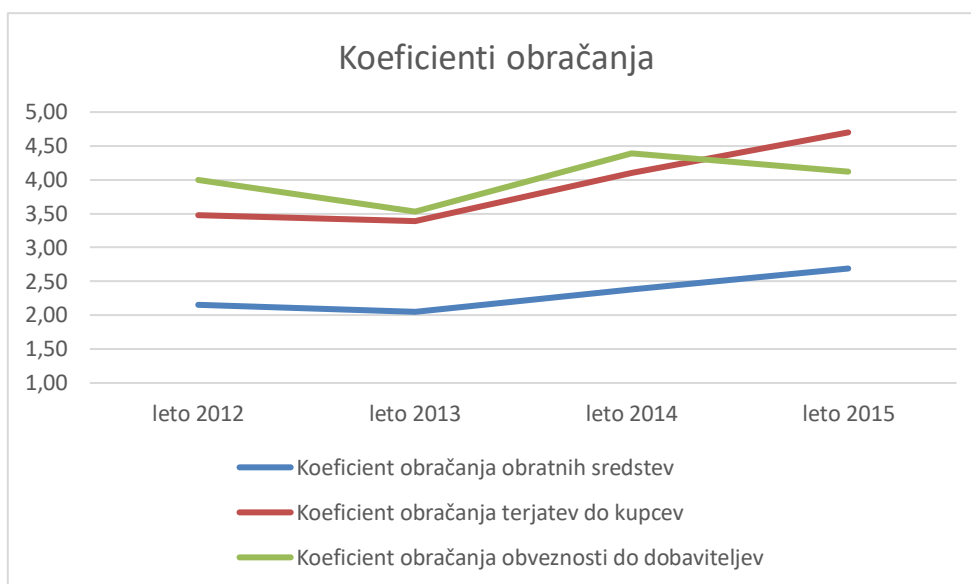
Kazalniki obračanja prikazujejo hitrost obračanja posameznih sredstev. Poznavanje hitrosti obračanja posameznih sredstev je izrednega pomena za presojanje kvalitete poslovanja predvsem za financiranje.

Izračunani koeficient obračanja obratnih sredstev v proučevanih štirih letih prikazuje dokaj gibljiv cikel obračanja sredstev. V podjetju G je bil najpočasnejši cikel obračanja obratnih sredstev v letu 2013, saj so se obrnila le 2,05-krat oziroma na 178 dni, kar je veliko manj v primerjavi z letom 2015, ko je bil cikel obračanja bistveno hitrejši, saj so se v letu obrnila 2,69-krat oziroma v 136 dneh.

Koeficient obračanja terjatev do kupcev prikazuje število obratov terjatev do kupcev v denarna sredstva v letu dni. Podjetje G je v opazovanih letih pri izterjavi terjatev v povprečju potrebovalo 95 dni, da so kupci poplačali terjatve. Najugodnejše je bilo za podjetje leto 2015, ko je koeficient znašal 4,70, kar pomeni, da je v povprečju trajalo 78 dni, da so kupci poplačali terjatve.

Iz izračuna koeficienta obračanja obveznosti do dobaviteljev vidimo, da je podjetje v letu 2013 v povprečju potrebovalo 103 dni, da je poravnalo obveznosti do dobaviteljev, v letu 2015 pa se je rok poravnave obveznosti do dobaviteljev skrajšal na 89 dni.

Primerjava dni vezave terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev prikazuje, da je podjetje v opazovanih letih v povprečju približno hkrati poravnalo obveznosti do dobaviteljev, kot je prejelo poplačila od kupcev. To je za podjetje ugodno, saj so dnevi vezave terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev izravnani.

Graf 7: Koefficienti obračanja
(Vir: lastni)

4.5 KAZALNIKI GOSPODARNOSTI IN DOBIČKONOSNOSTI

V tabeli 5 so prikazani lastni izračuni vrednosti kazalnikov gospodarnosti in dobičkonosnosti G v opazovanih letih.

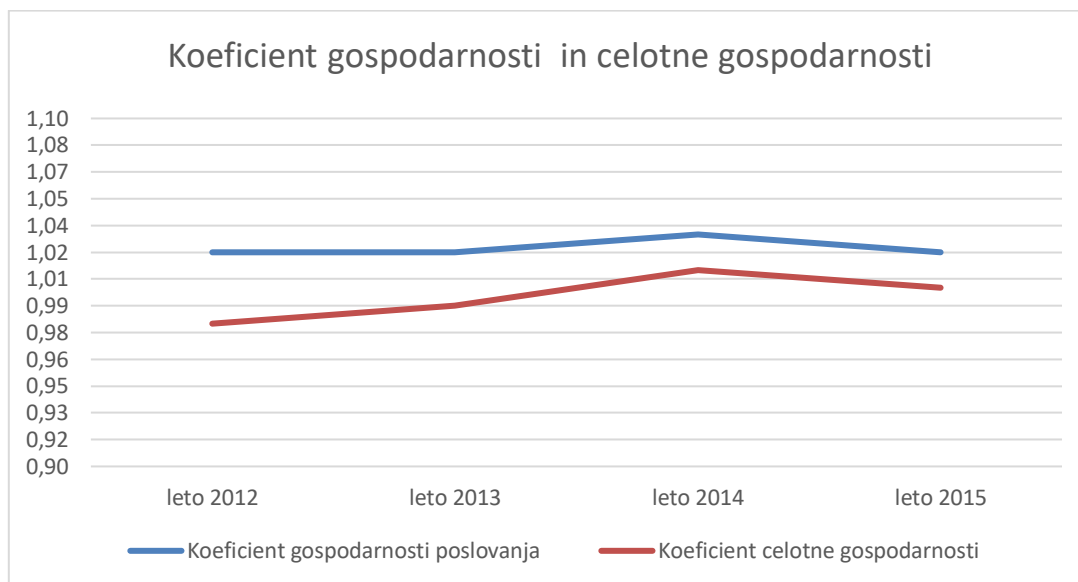
Kazalniki gospodarnosti in dobičkonosnosti	2012	2013	2014	2015
Koefficient gospodarnosti poslovanja	1,02	1,02	1,03	1,02
Koefficient celotne gospodarnosti	0,98	0,99	1,01	1,00
Koefficient čiste dobičkonosnosti kapitala (ROE)	-4,32 %	0,78 %	1,76 %	-1,10 %
Koefficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA)	-1,66 %	0,31 %	0,70 %	-0,42 %

Tabela 5: Kazalniki gospodarnosti in dobičkonosnosti za obdobje 2012-2015
(Vir: lastni izračun)

S kazalniki gospodarnosti in donosnosti ugotavljamo, kako gospodarno in donosno podjetje posluje.

Kazalnik gospodarnosti poslovanja nam v opazovanem štiriletnem obdobju prikazuje enakomerno gibanje vrednosti kazalnika. Podjetje G je v proučevanih letih imelo vrednost kazalnika nekoliko nad 1, kar pomeni, da podjetju njegova osnovna dejavnost prinaša dobiček. Najvišjo vrednost je podjetje doseglo v letu 2014, ko je kazalnik gospodarnosti poslovanja znašal 1,03. Tega leta je podjetje ustvarilo 17,949.000,00 EUR dobička iz poslovanja.

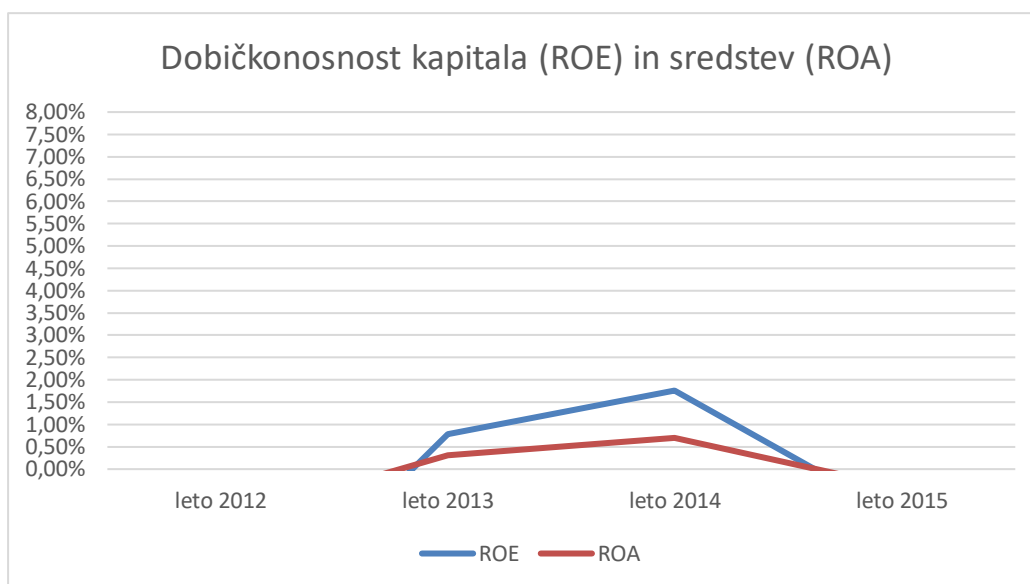
Iz izračuna koeficienta celotne gospodarnosti je v opazovanem obdobju razvidno, da je bila vrednost kazalnika v začetku opazovanega obdobja nekoliko pod vrednostjo 1, kar pomeni, da je podjetje poslovalo z izgubo. Vendar pa je vrednost kazalnika v naslednjih dveh letih presegla oz. dosegla vrednost 1. V letu 2014 je podjetje doseglo vrednost kazalnika 1,01, kar pomeni, da je podjetje ustvarilo več prihodkov kot odhodkov in s tem dobiček pred davki v vrednosti 5,942.000 EUR.

Graf 9: Koeficient gospodarnosti in celotne gospodarnosti
(Vir: lastni)

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (ROE) je najpomembnejši in eden najpogosteje uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti, saj pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovodstvo s premoženjem lastnikov oz. kapitalom podjetja. Iz tabele 5 je razvidno, da je podjetje v letih 2012 in 2015 poslovalo z izgubo in ni uspelo ustvariti čistega dobička na vloženi kapital. V letih 2013 in 2014 pa je bilo razmerje med čistim dobičkom in kapitalom pozitivno, saj je podjetje v letu 2013 doseglo 0,78-odstotni donos na vloženi kapital, v letu 2014 pa je doseglo 1,76-odstotno donosnost kapitala, kar pomeni, da je podjetje na 100 EUR kapitala ustvarilo 1,76 EUR čistega dobička. Ocenjujemo, da s stališča lastnikov podjetja poslovodstvo ne posluje najbolje, saj je donosnost na vloženi kapital zelo nizka.

Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA) pa pokaže, koliko dobička je podjetje ustvarilo z obstoječimi sredstvi. Najvišji donos v proučevanem obdobju je podjetje ustvarilo v letu 2014, in sicer je na 100 EUR vloženi sredstev čisti dobiček znašal 0,70 EUR, medtem ko je leto za tem podjetje poslovalo z izgubo, kar pomeni, da glede na prikazane rezultate podjetje z enoto vloženi sredstev ni ustvarilo čistega dobička.

Graf 8: Dobičkonosnost kapitala (ROE) in sredstev (ROA)
(Vir: lastni)

5 SKLEP

Cilj vsakega podjetja je ustvarjati dobiček. V sodobnem času podjetja poslujejo v nenehno spreminjajočem se in konkurenčnem okolju, v katerem se srečujejo s številnimi izzivi, ki zahtevajo hitre in preudarne odločitve posloводства podjetja. Te pa morajo zagotoviti uspešnost poslovanja in dolgoročno preživetje podjetja.

Za dolgoročni obstoj podjetja je bistvenega pomena merjenje poslovne uspešnosti, ki je eno glavnih orodij ocenjevanja finančnega položaja podjetja. Pri uspešnosti poslovanja podjetja ima pomembno vlogo računovodstvo, ki prikazuje splošno sliko podjetja v temeljnih računovodskih izkazih z zagotavljanjem razumljivih, ustreznih, zanesljivih in primerljivih računovodskih informacij, kajti namen računovodskih izkazov je dajati informacije o finančnem stanju podjetja, ki širšemu krogu porabnikov koristijo pri gospodarskem odločanju.

Z analizo poslovanja podjetja G z računovodskimi kazalniki smo v prvem delu diplomske naloge predstavili računovodske izkaze, sledila je predstavitev temeljnih računovodski kazalnikov po skupinah, v zadnjem poglavju pa je prikazano analiziranje obravnavanega podjetja v proučevanem štiriletnem obdobju z računovodskimi kazalniki.

Kazalniki stanja financiranja v proučevanih letih prikazujejo nizek delež kapitala v celotnih virih financiranja, zato ocenjujemo, da je podjetje nekoliko preveč zadolženo in odvisno od tujih financerjev. Vendar glede na to, da ima podjetje visok delež

dolgoročnih virov in nizek delež kratkoročnih virov, lahko sklepamo, da podjetje dolgoročno ne bi imelo likvidnostnih težav.

Kazalniki stanja investiranja prikazujejo, da se je stopnja investiranja osnovnih sredstev v proučevanem obdobju povečevala, kar je posledično privedlo do znižanja obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Visok delež osnovnih sredstev v celotnih sredstvih kaže na počasnejše obračanje in manjšo sposobnost za hitro prilagajanje spremenjenim okoliščinam. Posledično je viden preobrat tudi pri deležu povečevanja dolgoročnih in zniževanja kratkoročnih sredstvih med vsemi sredstvi, kar z vidika hitrega prilagajanja spremembam ni najbolj ugodno za podjetje.

Iz kazalnikov vodoravne finančne sestave vidimo, da je podjetje v celoti neodpisana osnovna sredstva financiralo s kapitalom. Celotnih dolgoročnih sredstev podjetje ni pokrivalo z lastnimi viri financiranja, je pa preostanek dolgoročnih sredstev financiralo s tujimi dolgoročnimi viri, kar nakazuje, da je podjetje upoštevalo pravilo zdravega financiranja. Podjetju na bilančni dan ne bi uspelo pokriti kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi. Vendar to še ne pomeni težav s plačilno sposobnostjo, saj vse kratkoročne obveznosti ne zapadejo na isti dan. Prav tako podjetju z unovčitvijo kratkoročnih poslovnih terjatev in razpoložljivimi likvidnimi sredstvi ne bi uspelo pokriti kratkoročnih obveznosti. Vendar pa bi lahko s kratkoročnimi sredstvi pokrilo vse kratkoročne obveznosti, iz česar lahko sklepamo, da podjetje kljub negativnim odstopanjem plačilno sposobno in obenem dovolj ekonomično.

Kazalniki obračanja prikazujejo hitrost obračanja posamezne vrste sredstev. Koeficient obračanja obratnih sredstev se iz leta v leto povečuje, kar pomeni, da so se obratna sredstva prej povrnila v denar, torej boljše in hitrejše gospodarjenje s sredstvi. Koeficienti obračanja terjatev do kupcev se povečujejo, vendar ne dovolj učinkovito, saj je podjetje v povprečju proučevanih let potrebovalo 95 dni, da so kupci poplačali terjatve. Prav tako pa je podjetje v proučevanih letih v povprečju potrebovalo 92 dni, da je poravnalo obveznosti do dobaviteljev. Podjetje je doseglo dokaj enakomerno izravnano dni vezave terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev. To po našem mnenju kaže na učinkovitost poslovanja podjetja, saj naj bi bili dnevi vezave do kupcev in obveznosti do dobaviteljev čim bolj izenačeni.

Kazalniki gospodarnosti prikazujejo, da je podjetju v proučevanem obdobju njegova osnovna dejavnost prinašala dobiček, saj je s prodajo svojih storitev uspelo pokriti vse stroške iz poslovanja. To pomeni, da podjetju že sama osnovna dejavnost prinaša dobiček. Podjetje kot celota pa v prvih dveh letih proučevanega obdobja ni poslovalo najbolj gospodarno, saj je ustvarilo več odhodkov kot prihodkov in s tem izgubo pred davki, vendar je bilo v letih 2014 in 2015 bolj gospodarno, saj je ustvarilo več prihodkov kot odhodkov in s tem dobiček pred davki.

Kazalniki donosnosti v proučevanem obdobju kažejo, da je podjetje v letih 2013 in 2014 ustvarilo minimalen donos na vloženi kapital in z vloženi sredstvi ustvarilo minimalni čisti dobiček. V letih 2012 in 2015 pa je poslovalo z izgubo, kar s stališča lastnikov podjetja ni ugodno.

Na podlagi vseh izračunanih kazalnikov lahko ocenimo, da podjetje G v poslovnih letih proučevanega obdobja ni delovalo najuspešneje, saj je v letih 2012 in 2015 poslovalo z izgubo, ki je bila posledica ekonomske krize na tujih trgih in tečajnih nihanj. V letih 2013 in 2014 pa je podjetje poslovalo z dobičkom in okrepilo finančno strukturo, kar je bila posledica sklenitve strateškega partnerstva s korporacijskim podjetjem, prestrukturiranja prodajne mreže, pridobitve svežega kapitala in novih vlagateljev v postopku dokapitalizacije podjetja. Menimo, da vodstvo podjetja kljub minimalnemu dobičku in močni konkurenci ter zaostrenim prodajnim pogojem vodi in usmerja delovanje k zastavljenim ciljem uspešno in učinkovito ter ustvarja ugodne razmere za dobro poslovanje tudi v prihodnosti.

Vendar moramo analizo z računovodskimi kazalniki vedno upoštevati z veliko mero previdnosti, saj je to analiza dogodkov, ki se je zgodila v preteklosti in ni nujno, da se bo ponovila v prihodnosti. Pomembno je, da se odločitve ne sprejemajo zgolj na podlagi rezultatov analize z računovodskimi kazalniki, ampak se upoštevajo tudi druge informacije, trenutne in napovedane gospodarske razmere na trgu, na katerem podjetje deluje.

LITERATURA IN VIRI

- Bergant, Ž. (2011). *Osnove analize poslovanja*. Ljubljana: Inštitut za poslovodno računovodstvo.
- Bergant, Ž. (2012). *Plačilna sposobnost in kapitalska ustreznost podjetja (računovodska analiza)*. Ljubljana: Inštitut za poslovodno računovodstvo.
- Bergant, Ž. (2013). *Analiza poslovanja od teorije do prakse (računovodski in finančni vidik)*. Ljubljana: Inštitut za poslovodno računovodstvo.
- Igličar, A., Hočevar, M. (2011). *Računovodstvo za managerje*. Ljubljana: GV Založba, d.o.o.
- Igličar, A., Hočevar, M. in Zaman Groff, M. (2012). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Koletnik, F. (2006). *Proučevanje (analiziranje) računovodskih izkazov*. Maribor: Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Mayr, B. (2007). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Visoka šola za računovodstvo, Inštitut za poslovodno računovodstvo.
- Odar, M., Hieng, R., Prusnik, M., Zupančič, V., (2011). *Finančno računovodstvo za družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- *Pravila skrbnega računovodenja* (2016). Pridobljeno z naslova: <http://www.si-revizija.si/sites/default/files/standardi/psr-2016.pdf>. Dostopno 18. 4. 2017.
- *Slovenski računovodski standardi* (2016). Pridobljeno z naslova: <https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=9087>. Dostopno 18. 4. 2017.
- Štefe, E. (2015). *Analiza bilanc z revizijo*. Učno gradivo. Kranj: B&B.
- Šuštar, R. (2009). *Analiza bilanc in revizija*. Pridobljeno z naslova: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/vs/Gradiva_ESS/Impletum/IMPLETUM_3EKONOMIST_Analiza_bilanc_Sustar.pdf. Dostopno 15. 5. 2017.

- Turk, I., Kavčič, S., Koželj, S. in Kokotec Novak, M. (1996). *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS*, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11,91/11,32/12,57/12,44/13- odl. US, 82/13,55/15 in 15/17). Pridobljeno iz naslova <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO429>. Dostopno 18. 4. 2017.

PRILOGI

Priloga 1: Podatki iz bilance stanja podjetja G, za obdobje 2012–2015

Priloga 2: Podatki iz izkazov poslovnega izida podjetja G, v obdobju 2012–2015